

LETO XI Štvilka 37

Jesenice, 19. septembra 1969

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja« Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Združeno podjetje slovenske železarne

Železarji iz Raven, Štor in Jesenic so se z veliko večino izrekli za združitev

V torek, 15. t. m. se je skoraj po dveletnih temeljnih pripravah odigralo zadnje dejanje velike ekonomsko-poslovne akcije slovenskih železarjev, ko so se le-ti s skoraj 79 odstotki izrekli za združitev vseh treh slovenskih železarn. V naši železarni je na referendumu sodelovalo 93,42 % članov delovnega kolektiva, za združitev pa je glasovalo 80,89 %. Na Ravnah je glasovalo 95,60 % železarjev, za združitev pa se je izreklo 71,71 % članov delovnega kolektiva. V železarni Štor se je referendumu odzvalo 98,48 % delavcev, za združitev pa je glasovalo 88,92 % članov delovnega kolektiva.

V zgodovini železarstva še nobena akcija ni potekala tako široko in organizirano kakor ravno akcija za združitev slovenskih železarn. Delavci so bili o ekonomski utemeljenosti in o nadaljnjem razvoju slovenskega železarstva res temeljito informirani in so se res lahko zavestno in demokratično izrekli za ali proti združitvi. V naši železarni so dveletne priprave potekale izredno usklajeno med upravo podjetja, samoupravnimi organi in političnimi organizacijami, kar se odraža tudi v rezultatu referenduma. V teh pripravah se je pokazala tudi večja sproščenost delovnega kolektiva na razgovorih in vsaj pri večini članov delovnega kolektiva tudi velika zavzetost in skrb za nadaljnji razvoj delovnega kolektiva v okviru združenega podjetja SLOVENSKE ŽELEZARNE. Zadnji meseci so pokazali, da je samoupravni

mehanizem zasnovan letošnjo pomlad začel uspešno in tvorno delovati od delovnih

skupin prek svetov in komisij v delovnih enotah, do delavskega sveta železarne in njegovih odborov. Značilnost razprav v zvezi z združitvijo slovenskih železarn je tudi v tem, da se nobena razprava ni končala, da ne bi kritično govorili tudi o izvrševanju lastnega sanacijskega programa, o lastnih napakah in o še bolj učinkovitem odstranjevanju le-teh.

V naši železarni se je glasovanje za izmene, ki so bile naslednje dni proste in za

(nadalj. na 2. str.)

PISMO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

PO USPEŠNO IZVEDENEM REFERENDUMU, NA KATEREM SO PODJETNIŠKO MODRO DELAVCI ODOBRILO USTANOVITEV ZDRUŽENEGA PODJETJA SLOVENSKE ŽELEZARNE, SE VAM ZA IZKAZANO ZAUPANJE, DA Z NAŠO DELOVNO ORGANIZACIJO TVORITE SKUPNO PROIZVODNO POSLOVNO DRUŽINO, ISKRENO ZAHVALJUJEMO.

NACRTNA SKLADNOST, HARMONIJA, VZAJEMNOST, IZNAJDLJIVOST, UČINKOVITOST IN MEDSEBOJNA VZPODBUDNOST K VISJI PROIZVODNI USTVARJALNOSTI NAJ BODO, DA BI 15. SEPTEMBER POSTAL ZGODOVINSKI DATUM SLOVENSKEGA JEKLARSTVA IN PRAZNIK DELOVNIH SKUPNOSTI NA JESENICAH, NA RAVNAH IN V ŠTORAH, VRLINE SKUPNEGA PODJETJA.

S R E Č N O !

Ravne, 15. septembra 1969

predsednik DS: predsednik UO: direktor podjetja:
Franc Hrastnik Ivan Ažnoh Gregor Klančnik

Kako smo glasovali po glasovalnih enotah

V naši železarni smo po posameznih glasovalnih enotah na referendumu pokazali naslednje rezultate:

Glasovalna enota	Udeležba na referendumu v %	Glasovalo za združitev v %
PLAVŽ	89	77
MARTINARNA	92	82
ELEKTROJEKLARNA	97	87
ŠAMOTARNA	97	85
LIVARNE	99	79
VALJARNA PROFILOV	93	72
VALJARNA		
TANKE PLOČEVINE	94	84
VALJARNA		
DEBELE PLOČEVINE	93	77
VALJARNA ZICE	91	76
JEKLOVLEK	94	84
STRUGARNA VALJEV	100	92
VALJARNA BELA	93	84
HVZ	94	79
ŽEBLJARNA	97	82
ELEKTRODNI ODDELEK	96	85
STROJNE DELAVNICE	94	77
STROJNO VZDRŽEVANJE (Jesenice)	93	80
STROJNO VZDRŽEVANJE (Javornik in Bela)	91	68
VZDRŽEVANJE ELEKTRO NAPRAV (Jesenice)	96	80
VZDRŽEVANJE ELEKTRO NAPRAV (Javornik in Bela)	96	83
GRADBENO VZDRŽEVANJE RTA	96	85
TRANSPORT	93	83
ELEKTRO IN TOPLOTNA ENERGIJA	87	76
PLINSKA IN VODNA ENERGIJA	94	84
OTKR	98	88
KADROVSKI, KOMERCIALNI TEHNIČNI — vodstvo in SPLOŠNI SEKTOR	95	85
SEKTOR ZA EKONOMIKO, UOS, FINANČNO RAČUNOVODSKI SEKTOR	96	89

Proizvodnja včeraj in jutri

Kolektiv železarne Jesenice je letos pred veliko nalogo. Treba je premagati težave, nastale z lanskoletno izgubo ter spraviti podjetje v položaj, ki mu bo v bodoče omogočal normalno življenje. V ta namen je bil sprejet sanacijski program, s katerim smo si načrtali našo bodočo pot. V njem so upoštevani tako zunanji kakor tudi notranji činitelji.

V sanacijskem programu predstavljajo notranje zadolžitve tistih del, ki ga mora izpolniti delovni kolektiv. Sem spada predvsem izpolnitev proizvodnega plana po količini in asortimentu ter v višini predvidenih stroškov.

Preteklo je osem mesecev letošnjega leta in teče deveti. Namen tega sestavka je v kratkem pregledati kako smo delali v preteklih mesecih.

Na podlagi dosedanjih rezultatov bom skušal ugotoviti kaj moramo še narediti v prihodnje, da bomo svoje naloge, začrtane v sanacijskem programu, izpolnili. Ker bi sicer bil predolg, bom obravnaval danes samo proizvodnjo. Kdaj drugič pa asortiment in končno bo potrebno videti tudi kako stojimo s proizvodnimi stroški.

(nadalj. na 3. str.)

Vhod v valjarne Bela na dan referenduma

Naložbe v človeka — pogoj intenzivnejšega gospodarjenja

Ob številnih razmišljanjih in razgovorih o intenzivnem gospodarjenju običajno pozabljam, ali pa se niti ne zavedamo, da je to največkrat jalo govorjenje, ne da bi ob tem v ospredje postavljali naš intelektualni potencial. Nadaljnega razvoja tehnologije in organizacije dela pa si v nobenem primeru ne moremo zamisliti brez večjih in zavestnih naložb v človeka in njegove umske zmogljivosti. Proti pričakovanju pa vendar razumljiva in prepričljiva, čeprav pa še vedno ne dovolj poudarjena, je ta teza izstopila ob minulih razgovorih o integraciji slovenskih železarn. Poleg ekonomskih, poslovnih, organizacijskih in drugih prednosti, je bila nemalokrat omenjena misel o združitvi in povezanosti intelektualnega potenciala vseh treh slovenskih železarn. Misl, ki ni bila izrečena brez osnov in ki bo imela izredno velik pomen v nadaljnjem razvoju slovenskega železarstva in gospodarstva.

Če pobrskamo nekoliko po svetovni strokovni literaturi, bomo zlahka opazili, da vedno bolj prihaja v ospredje človek in njegove intelektualne zmogljivosti, oziroma vedno večji poudarek velja nadaljnjemu strokovnemu in splošnemu izpopolnjevanju organizatorjev dela in ostalega vodilnega kadra. V svetu so zabeleženi primeri, kjer dajejo celo 10 % osebnega dohodka za nadaljnje izobraževanje in izpopolnjevanje svojega vodilnega kadra. Prevladovati je začelo spoznanje, da je le na ta način mogoče omejevati naključje in usmerjati razvoj in napredek proti premišljeno izbranim ciljem.

Uvajanje nove tehnologije in sodobne organizacije dela si prav gotovo ne moremo predstavljati brez istovrstne skrbi za strokovno izpopolnjevanje vodilnih delavcev. Vzemimo za primerjavo tehnika ali inženirja, ki je končal svoje študije pred 15 ali 20 leti in razvoj tehnologije v tem času na kateremkoli področju dela. Razumljivo, da ga je tehnologija v tem silovitem tempu razvoja prerasila, čeprav ne izključujemo možnosti individualnega izpopolnjevanja zavzetih organizatorjev, ki pa prav gotovo ni isto kakor organizirano izpopolnjevanje in še to se nanaša le na manjši del res zavzetih organizatorjev dela in drugih vodilnih delavcev. Večina se, kar nam potrjuje tudi praksa, ob uvajanju nove tehnologije šele uči in izpopolnjuje, namesto da bi organizirali izpopolnjevanje pa tudi pripravljanje kadrov že pred uvajanjem nove tehnologije. Seveda so temu primerni tudi proizvodni rezultati. Ekonomska računica nam to potrjuje in le-ta bo tudi tista, ki nas bo nujno usmerila na to, da bomo več investirali v človeka, v njegovo usposabljanje in izpopolnjevanje, v hitrejšo rast intelektualnega potenciala.

Tudi naša notranja organizacija, ki sloni na decentralizaciji, to je na vedno večjih pooblastilih in odgovornostih vodstev delovnih enot in služb, bo mnogo bolj uspešna in učinkovita, če bodo na teh mestih kadri, ki se tekoče strokovno in tehnološko izpopolnjujejo. Ob sedanjem tempu znanosti in tehnike moramo priznati resnico, da je mnogo od tega, kar smo se učili še pred nekaj leti v šoli, že zastarelo in v svetu nič več uporabno. To je tudi očitak naši strokovni šoli od najnižje do najvišje stopnje in njenemu prepočasnemu prilagajanju izredni dinamiki razvoja tehnike in znanosti.

Seveda pa vsa ta prizadevanja za nadaljnje izpopolnjevanje in usposabljanje ne bodo imela pravega učinka, če ne bodo ustrezno stimulirana in če bomo utesnjevali spodbude in iniciativo strokovno najbolj usposobljenih in razgledanih organizatorjev dela in ostalih vodilnih delavcev. Z drugimi besedami, nadaljnje izpopolnjevanje in usposabljanje kadrov bomo morali pospeševati in zato vlagati večja finančna sredstva na eni strani, na drugi strani pa v sistemu nagrajevanja temu elementu dati ustrezno mesto. Naš dosedanj sistem vse to premalo upošteva, kar pa je prav gotovo pogoj za kvalitetno in učinkovito delo.

Na Ravnah je zmagal razum

Od začetka ni kazalo tako dobro. Zgodovina, ki je potrdila pravilnost odločitve jeseniških železarjev za združitev pred sto leti, je dala ravenskim fužinarjem nasproten nauk. Edino oni se pred 70 leti niso hoteli združiti v enotno avstrijsko-koroško družbo in edino oni so ostali, saj na Koroškem (ne v Avstriji ne pri nas) razen ravenske ni omenbe vredne železarne.

Zgodovinski moment je bil na Ravnah torej prvi nasprotnik integracije. Drugi nasprotnik je bilo dobro poslovanje v zadnjem letu in iz njega rojena samozavestna misel: »bomo že sami zmogli«. Tretji nasprotnik je bilo nezaupanje v parole in obljube nasploh, češ: »kaj vse se je po osvoboditvi že

obljubljalo, pa se ni izpolnilo«.

Zaradi vseh teh argumentov je veljal izid referendumu na Ravnah kot najbolj vprašljiv, koroški aktivisti pa so bili pred izredno težko nalogo. Zato je bilo zadnje dni pred glasovanjem generalnega direktorja, tehniškega direktorja, sekretarja

podjetja in druge vodilne uslužbenke ter partijske in sindikalne funkcionarje videti več po obratih med delavci kot v njihovih pisarnah, kjer so večkrat zaman brneli telefoni.

Izredno se je zgostila akcija za uspeh na referendumu z lepaki, obvestili delovni skupnosti, z glasilom Informativni fužinar in z močjo žive, govorne besede. Izredno krepko so se angažirali Ravenčani v korist skupnosti, zato tudi uspeh ni izostal.

Od skupnega števila 3454 zaposlenih je na Ravnah glasovalo 3302 ali 95,60 % delavcev. Od tega je za združitev glasovalo 2.368 delavcev ali 71,71 %, proti združitvi je glasovalo 842 delavcev ali 25,50 %, neveljavnih glasovnic pa je bilo 92 ali 2,79 %.

Na Ravnah je torej zmagal razum. Vsi tisti pa, ki so se zavzemali za združitev ter z govorno in pisano besedo agitirali za enotno podjetje ter marsikaterega dvomljivca morda bolj z močjo osebne avtoritete kot z argumenti prepričali o nujnosti integracije, so s tem prevzeli veliko breme odgovornosti za uspešno poslovanje združenega podjetja pred delavci in stojijo pred nalogo, ki ni nič lažja od pravkar izvršene, namreč — besedam in obljubam morajo slediti dejanja.

M. K.

Sestanek v Štorah

Za danes, 19. t. m., je v Štorah sklican sestanek predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov slovenskih železarn, združenih v ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE.

Na sestanku bodo govorili o pripravi na volitve delavskega sveta združenega podjetja, o sestankih delavskih svetov podjetij in o nekaterih drugih vprašanjih.

Združeno podjetje slovenske železarne

(nadalj. s 1. str.)

dopustnike pričelo že v petek in soboto. Večina članov delovnega kolektiva pa je glasovala v ponedeljek 15. t. m. v 28 glasovalnih enotah. Izobešene zastave, gesla in okrašene glasovalne enote so pričale o pomembnem dnevu za slovenske železarje. Kako resno so referendum sprejeli naši železarji, kaže tudi podatek, da je glasovalo celo 7 odstotkov članov kolektiva, ki so na bolniških in rednih dopustih, oziroma drugače odsotni, kajti odstotek odsotnosti z dela ta dan znaša 13,4, medtem, ko se glasovanja ni udeležilo 6,58 % sodelavcev. To je prav gotovo manifestacija organizirane in spontane samoupravne in politične dejavnosti v kolektivu in znak vraščenosti večine delavcev v delovni kolektiv. Zrelost kolektiva se vidi tudi v tem, da je le 576 sodelavcev glasovalo proti združitvi oziroma 9,47 % na vse upravičence, 186 članov ali 3,06 % pa se je vzdržalo, oziroma oddalo neveljavne glasovnice.

V vseh treh slovenskih železarnah je skupaj glasovalo proti združitvi 1614 članov delovnih kolektivov (Ravne 842, Štore 196) ali okrog 14 odstotkov, glasovanja pa se je vzdržalo, oziroma oddalo

neveljavnih glasovnic 297 delavcev (Ravne 92, Štore 19) ali okrog 2,5 %.

Na Ravnah med glasovanjem na OTKR

Proizvodnja včeraj in jutri

(nadalj. s 1. str.)

Kot osnova naj služi objavljena tabela. Iz nje je razviden družbeni plan ter izpolnitev naših obvez za obdobje januar—avgust, in sicer v skupni ter blagovni proizvodnji. Na koncu tabele je naveden še indeks izpolnitve planirane proizvodnje v odstotkih za to obdobje in to prav tako skupne kakor blagovne.

Plavž

Ta obrat se je s 95,5 % izpolnitvijo znatno približal sprejeti nalogi. Pri tem moramo upoštevati, da rudnik Ljubija v prvi polovici leta ni izpolnil svojih obljub v zvezi s kvaliteto dobavljenih železovih rude. V prvih mesecih smo imeli tudi težave zaradi slabih vremenskih razmer. Proizvodnja je močno narasla v poletnih mesecih zaradi uporabe alžirske ter indijske rude, delno pa tudi zaradi določenih tehnoloških prijemov. Treba je omeniti lepe dosežke pri zniževanju porabe koksa, ki je bila za obdobje januar — avgust v povprečju 733 kg/t.

Glede na dosežene rezultate lahko računamo, da bo ta obrat tudi v prihodnje dobro izpolnjeval svojo nalogo, čeprav bo verjetno zaradi poslabšanja vremenskih prilik več težav kot jih je bilo poleti. Isto velja tudi v zvezi z rudnim vsipom, ker nimamo več na razpolago niti indijske niti alžirske rude. V zadnjem času se je poslabšala tudi kvaliteta ljubijskega limonita.

Martinarna

26. maja je martinarna zaradi pomanjkanja delavcev pričela obratovati s štirimi pečmi. Pri tem smo računali, da bo proizvodnja sicer nekoliko nižja, vendar bodo posamezne SM peči zaradi izboljšane situacije na ozkih

grlih (zakladanje, livna jama) dosegale boljše proizvodne pokazatelje kot prej. Rezultati preteklih treh mesecev obratovanja s štirimi pečmi so pokazali na tem področju določen uspeh. V obdobju junij — avgust smo v primerjavi z obdobjem januar — maj skrajšali čas od šarže do šarže za 18 minut in znižali povprečno porabo mazuta za 12 kg/t jekla. Vendar takšni rezultati delno zaradi objektivnih težav (okvara v kisikarni, vročina in v avgustu težave z vložkom) in delno zaradi slabega dela še vedno ne zadostujejo. V prihodnjih mesecih bo morala obratovati martinarna boljše kakor doslej. Možnosti za to so. To velja tudi za kvaliteto proizvedenega jekla ter za izpolnjevanje proizvodnega programa.

Z ozirom na sedanjo situacijo lahko računamo, da bomo letos proizvedli okoli 330.000 ton SM jekla. To pa je za 20.000 ton manj kot predvideva plan. Vendar moramo pri tem upoštevati obratovanje s štirimi pečmi, kar pri postavljanju plana za letos nismo predvideli. Ta manjko bomo nadomestili z nakupom ingotov ter gredic v drugih železnah.

Elektro jeklarna

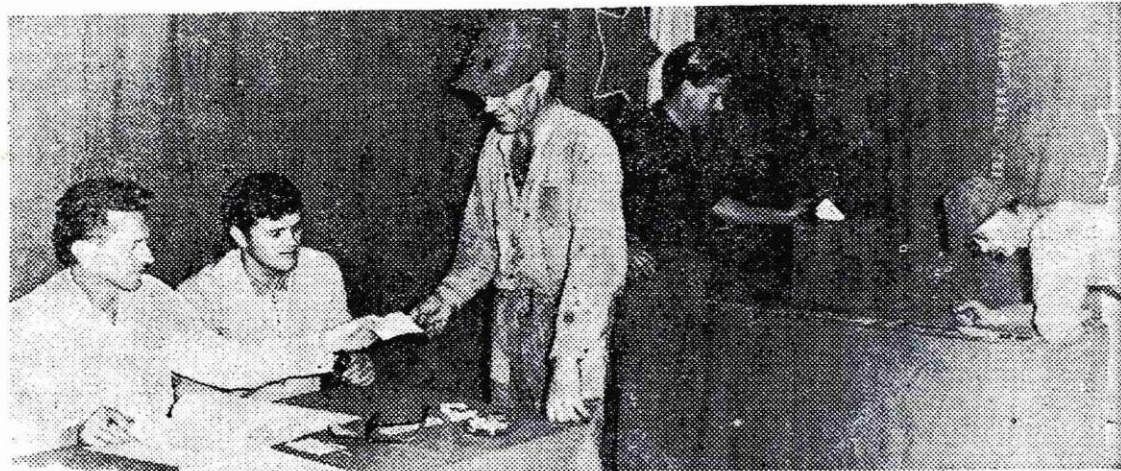
V tem obratu smo imeli letos precejšnje težave zaradi pogostnih okvar na Lectromelt peči. Poleg tega smo težko obratovali v livni jami zaradi delnega vlivanja tonskih ingotov, zaradi pomanjkanja prostora ter samo enega livnega žerjava. Istočasno pa tudi obrat ni vedno naredil vsega, kar posebno velja za večkrat predolge šaržne čase na pečeh. Posledica vsega tega je bila nižja proizvodnja kot jo predvideva letošnji plan.

V avgustu je pričel obratovati v livni jami drugi livni žerjav z nosilnostjo 125 ton. Zato smo lahko povečali vložek na Lectromelt peči in zastoji zaradi čakanja na livni žerjav so odpadli. Vse to pa kaže, da lahko do konca letošnjega leta pričakujemo večjo mesečno proizvodnjo kot doslej. S tem pa tudi izpolnitev plana, ali pa vsaj krepko približanje tisti letni proizvodnji, ki je planirana.

Livarne

Pri ocenjevanju dosedanje proizvodnje v sivi livarni moramo upoštevati dve dejstvi. Pomanjkanje sivega grodja v prvem polletju ter preusmeritev nabave kokila v železarni Store. Zato je proizvodnja sive livarne nižja kot planirana in tudi do konca leta ne pričakujemo bistvenega izboljšanja.

Jeklo livarna je proizvedla več kot smo planirali in računamo tako tudi v bodoče. To je tudi v skladu z našo sedanjo politiko zniževanja proizvodnje v sivi livarni ob istovrstnem povečanju proizvodnje predvsem velikih odlitkov iz jekla litine.

Med volitvami v elektrojeklarni

Šamotarna

Šamotarna svoje planske zadolžitve izpolnjuje in mora posvetiti vso pažnjo poleg količinskemu doseganju proizvodnje tudi kvaliteti svojih izdelkov.

Bluming

Bluming valjarna je sicer svojo planirano proizvodnjo ustvarila, vendar s tem nismo zadovoljni. Ker nekateri obrati povečujejo svojo proizvodnjo čez planirano, potrebujemo tudi več polizdelkov iz bluminga. Ta pa ima posebno v zadnjem času vse preveč zastojev, ki so tako vzdrževalnega kakor tudi valjarskega značaja. To znižuje proizvodnjo, povzroča pomanjkanje polproizvodov v ostalih obratih ter zvišuje zalogo ingotov in bram. Res so bile letos poleti objektivne težave zaradi remontov globinskih peči. Vendar sedaj peči normalno obratujejo in zato upravičeno pričakujemo tudi večjo proizvodnjo v tej valjarni. S tem pa tudi prekoračitev letošnjega proizvodnega plana, ker realne možnosti za to so, potrebe ostalih obratov pa tudi! To velja seveda le za skupno proizvodnjo, medtem ko pri blagovni računamo na 100 % izpolnitev plana.

Valjarna trakov

Valjarna trakov je le malenkost pod planom. Predvidamo, da bomo planirano proizvodnjo letos dosegli.

Linija rezanja

Ta oddelek valjarne na Bili je precej prekoračil svoje planske zadolžitve. Dejansko smo v preteklih mesecih omogočili liniji rezanja večjo proizvodnjo kot je to predvideval plan. To pa zaradi ugodnejšega finančnega rezultata kot v nekaterih drugih obratih. Zadnji ukrepi v zvezi z našimi cenami in reorganizacija v valjarni 1300 je to stanje nekoliko spremenila. Zato računamo, da bo letno preseganje proizvodnega plana nekoliko nižje kot je sedanje.

Težka proga

Težka proga je s solidnim obratovanjem in s prizadevanostjo kolektiva, ki dela sedem izmen na teden, dosegla lepe proizvodne rezultate. Znatno preseganje plana blagovne proizvodnje, je povezano z naknadnim naročilom za TAM, ki smo ga sprejeli spomladi. Do konca leta računamo na 100 % izpolnitev plana.

(nadalj. na 4. str.)

obrat	družbeni plan, t skupna blagovna		izvršitev, t skupna blagovna		izvršitev družb. plan % skupna blagovna	
plavž	96.600	—	95.105	—	98,5	—
martinarna	233.300	—	220.949	—	94,7	—
el. jeklarna	86.900	—	82.356	—	94,8	—
livarne	7.870	—	6.788	—	86,3	—
šamotarna	14.410	—	14.564	—	101,1	—
talilnice	439.080	—	419.763	—	95,6	—
bluming	239.200	6.640	239.491	6.700	100,1	100,9
štekel	84.000	—	83.390	—	99,3	—
linija rez.	64.200	21.875	78.765	28.448	122,3	130,0
težka proga	31.800	1.960	35.181	3.395	110,6	173,3
lahke proge	25.900	15.550	28.703	15.545	110,8	99,9
valjarna 2400	61.800	59.900	62.412	60.027	101,0	100,2
valjarna 1300	37.500	36.870	37.322	36.718	99,5	99,6
valjarna žice	48.300	11.380	42.364	13.911	87,7	122,2
jeklovlek	10.020	10.010	10.389	10.375	103,7	103,7
H O P	1.290	1.230	1.361	1.299	105,5	105,7
valjarne	608.510	165.415	625.577	176.423	102,8	106,7
hladna valjarna	19.860	19.785	19.082	19.006	96,1	96,1
žičarna	38.800	26.390	32.891	22.700	84,8	86,0
elektrodni	7.320	7.280	6.914	6.873	94,5	94,4
žebliarna	7.560	7.290	7.356	7.283	97,3	99,9
predelov. obrati	73.540	60.745	66.244	55.863	90,1	91,9
ŽELEZARNA	1.121.130	226.160	1.111.585	232.287	99,1	102,6

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA od 20. do 26. 9. 1969

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 20. 9.:		
Teodor OKROŽNIK, gradbeno		
vzdrževanje	577	739
NEDELJA, 21. 9.:		
inž. Karel RAVNIK, elektro jeklarna	433	790/27
PONEDELJEK, 22. 9.:		
Ciril ODLASEK, šef valjarne Javornik	620	776
TOREK, 23. 9.:		
inž. Boris BREGANT, strojno vzdrževanje	952	951
SREDA, 24. 9.:		
inž. Janko PERNE, šef valjarne Bela	848	723
ČETRTEK, 25. 9.:		
inž. Alojz POHAR, direktor kadrovskega		
sektorja	211	790/42
PETEK, 26. 9.:		
inž. Dušan SIKOŠEK, šef energetskih		
obratov	302	775

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Proizvodnja včeraj in jutri

namo, da bo ta valjarna svo- je planske naloge dosegla in v okviru naročil, če bo po- trebno, tudi presešla.

Lahke proge

Podobno kot težka proga dosega tudi lahke proge so- lidne proizvodne rezultate. Dobro oskrbujejo jeklovlek z vložkom, poleg tega pa iz- polnjujejo tudi plan prodaje. Kljub težavam zaradi po- manjkanja delavcev lahko predvidevamo, da bo tudi ta kolektiv skupno s težko pro- go dosegel in po potrebi tudi presešel planirano proizvod- njo.

Valjarna 2400

Ta obrat je kljub občas- nu pomanjkanju vložka v preteklih mesecih, svojo plansko nalogo izpolnil. Bile so težave pri izpolnjevanju posameznih naročil glede na veliko število različnih plošč. Vendar v bodoče bomo z do- ločenimi organizacijskimi prijemi te težave v glavnem odstranili. Istočasno pa bomo skušali tudi zagotoviti potre- ben vložek. Zato pričakuje- mo, da bo obrat svojo plan- sko zadolžitev izpolnil in jo morda celo nekoliko prese- gel.

Valjarna 1300

V tej valjarni smo s sep- tembrom izvedli reorganiza- cijo, ki obeta bolj ekono- mično poslovanje kot prej. Do vključno avgusta je ta obrat kljub velikim težavam zaradi pomanjkanja delavcev in včasih tudi vložka, izpol- nil svojo planirano zadolži- tev skoraj 100 %. Od sedaj naprej bo mesečni plan pri- lagoden novemu letnemu pla- nu 42.000 namesto prejšnjih 56.000 ton. Računamo, da bo te nove zadolžitve do konca leta tudi izpolnil.

Valjarna žice

O delu te valjarne je Že- zar obširno pisal v eni izmed prejšnjih števil. Zato dej- stva, ki so znana, ne bi po- navljali. V zadnjem času smo izvedli nekatere ukrepe, ki nam vlivajo upanje, da bo v prihodnje ta obrat boljše de- lal kot doslej. V tem prime- ru lahko računamo, da se bo ob zaključku leta zelo pribli- žal s proizvodnjo svoji plani- rani zadolžitvi.

Jeklovlek

Jeklovlek presega planirano proizvodnjo in pričakujemo, da bo ta tempo obdržal tudi do konca leta. To je posebno razveseljivo, ker je to obrat z visoko stopnjo finalizacije.

Hladna valjarna

Dosedanja praksa kaže, da ta obrat lahko dosega plani- rano proizvodnjo, samo če ima na razpolago ustrezni vložek. Ker naša valjarna trakov zaenkrat še ni v stan- ju zagotoviti celoten potre- ben asortiment vroče valja- nih trakov v ustrezni kvali- teti, smo bili prisiljeni naba- viti del potrebnega vložka v ČSSR in železarni Sisak. Žal ti trakovi, posebno iz ČSSR ne prihajajo vedno v pravem času. To ima za posledico te-

žave pri preskrbi vložka za ta obrat, istočasno pa moramo del surovega jekla, namenje- nega v druge obrate, izvalja- ti v trakove za potrebe hla- dne valjarne.

Kljub tem težavam je ko- lektiv tega obrata uspel iz- polniti svoj proizvodni plan v osmih mesecih z 96,1 %. Če bodo češki trakovi prihajali tako, kot bi po pogodbi mo- rali, lahko pričakujemo, da bo hladna valjarna plan iz- polnila oziroma se mu bo ze- lo približala.

Žičarna

Prav gotovo je v žičarni najtežja situacija v zvezi z doseganjem planirane proiz- vodnje. Vrsta težav je po- vzročila, da v preteklem ob- dobu ni šlo vse tako kot bi moralo. Najprej zakasnitev pri dobavi oziroma pričetku obratovanja treh novih žičar- skih strojev Herborn. Nato, posebno v poletnih mesecih, pomanjkanje delavcev, delno zaradi prevelike odsotnosti, kar je subjektiven vzrok, del- no zaradi premajhnega števi- la zaposlenih. Vsled premaj- hne proizvodnje valjarne ži- ce, smo imeli pogostno težave zaradi pomanjkanja ustrež- nega vložka. Vse to in še dru-

gi manjši objektivni, pa tudi subjektivni vzroki so vpli- vali na precej nižjo proizvod- njo kot smo jo planirali.

Do konca leta obstajajo re- alne možnosti, da nekoliko popravimo zamujeno. Herbo- rn stroji obratujejo vedno bolj in odsotnost se je zmanj- šala. Če bo dobro obratovala tudi valjarna žice, potem bo tudi vložka dovolj na razpolo- go. Zato računamo, da bo lah- ko žičarna ob upoštevanju na- vedenih pogojev v prihodnjih mesecih izboljšala sedanjo si- tuacijo.

Elektrodni oddelek

Vzrok, da elektrodni odde- lek ni dosegel proizvodnega plana je delno v težavah z različnimi uvoznimi materi- ali (rutil, železov prah), del- no pa v občasnem pomanj- kanju vložka določenih di- menzij. To pa je povezano z rednim izpolnjevanjem proiz- vodnega programa v marti- narni (kvaliteta EO), s pro- izvodnjo valjarne žice in ži- čarne. Če vsi ti obrati niso iz- kakršnegakoli razloga izpol- nili svojo nalogo, povezano z vložkom za elektrodni odde- lek, potem so nastale težave. Velikih zalog te žice zaradi

prej omenjenih težav nismo uspeli pripraviti in smo zato bili še bolj občutljivi na po- samezne spodrsjlaje.

Če nam bo uspelo pripravi- ti vložek in ne bo težav z uvoznimi materiali, lahko računamo, da se bo elektro- dni oddelek zelo približal za- htevam plana ali pa ga bo celo izpolnil.

Žebljarna

V tem obratu do maja ni bilo težav z izpopolnjevanjem proizvodnih nalog. Takrat pa nam je pričelo primanjko- vati žice, ker nam jo železarna Zenica, kjer jo določeno koli- čino nabavljamo, kljub po- godbi ni dobavila. Zato smo morali takrat obratovati okrnjeno. Sedaj je žice dovolj in če bo takšna situacija ostala do konca leta ni bo- jazni, da žebljarna ne bi svo- je planirane proizvodnje dosegla, kljub temu, da so določene težave zaradi po- manjkanja delavcev.

Zaključek

Iz te kratke analize obra- tovanja posameznih obratov vidimo, da bosta obe jeklar- ni skupaj z drugje kupljeni- mi ingoti ter gredicami lahko zagotovili potrebno količino osnovnega vložka. Izmed va- ljarn bo morala predvsem bluming valjarna povečati

svojo proizvodnjo in zagoto- viti zadostno količino pol- proizvodov za ostale valjar- ne. V vročih valjarnah kot sedaj kaže z izjemo valjarne žice, ne bo težav pri izpolnje- vanju in po potrebi ponekod tudi pri preseganju planira- ne skupne in blagovne pro- izvodnje. Zagotoviti bo treba samo vložek ter učinkovito vzdrževanje.

Zaskrbljujoča pa je situa- cija v predelovalnih obratih. To velja predvsem za žičar- no, v manjši meri pa za hladno valjarno in elektro- dni oddelek. Tem obratom, ki so tudi s stališča ekono- mičnosti celotne železarne zelo važni, bomo morali v pri- hodnjih mesecih posvetiti vso pozornost. Preskrbeti jim bo treba ustrezen vložek. Naloga kolektivov in vodstev obratov pa bo, da bodo s svoje strani naredili vse kar je v njihovi moči za čim bolj uspešen zaključek letoš- njega leta. Če se ne bo zgo- dilo res kaj nepredvidenega so tudi za te obrate realne možnosti, da v preostalih štirih mesecih znatno popra- vijo svojo situacijo v proiz- vodnji in s tem doprinesejo svoj delež k naporom celot- mega kolektiva za sanacijo naše železarne!

inž. Avgust Karba

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Razgovor z Jankom Močnikom

Z nekajtedensko zamudo vam danes predstavljamo v naši rubriki stalnega sodelavca mladinske rubrike. Mnogi ga poznajo samo pod psevdonimom Jamo, za katerim se skriva 19-letni Janko Močnik. Na Jesenicah je uspešno kon- čal poklicno šolo in se zaposlil v železarni kot elektrikar.

Janko sedaj že služi vojaški rok, zato smo ga želeli predstaviti, predno bi odšel k vojakom, žal pa sem kon- cept z vprašanji in njegovimi odgovori založil, za kar se opravičujem predvsem Janku.

Večina pozna Janka kot vitkega mladeniča z očali in precej veliko brado. Domenjena sva bila za ta pogovor. Prišla sva oba točno, samo bradatega kolega z očali ni bilo, na stolu je sedel popolnoma nov obraz (očala je skril). Priznati moram, da še nikoli nisem bil tako pre- senčen kot tedaj, komaj sem si opomogel od presene- čenja in začel z vprašanji.

Zelo aktivno si se ukvarjal z dramsko sekcijo in mla- dinsko organizacijo, kdaj si začel in kako?

Aktivno sem se začel zanimati za mladinsko organiza- cijo že v osmem razredu osnovne šole in to prenesel na poklicno šolo, kjer sem vodil šolski komite in tako sem se postopoma vključil v del predsedstva mladinske kon- ference ŽJ, kjer sem vodil društveno komisijo, ki je imela na skrbi izvedbo proslav, zabav in sploh skrb za družab- no življenje. Vzpostavljeno z društveno komisijo sem bil vodja dramske sekcije na poklicni industrijski šoli.

Kakšen odziv mladine je bil v dramski sekciji?

V dramski sekciji na poklicni industrijski šoli je bil odziv mladih veliko večji kot sedaj v železarni. Na po- klicni šoli je bil odziv večji zaradi večje koncentracije učencev in bolj razvitega interesa, ravno nasprotno ka- kor je v tovarni.

Ste tudi kje javno nastopali?

Po dveh letih sistematičnega dela smo hoteli seznaniti čim širši krog mladine v jeseniški občini z našim delom na javnih nastopih, od katerih se mi zdi, da je najbolj uspel nastop pod naslovom: »Ljubezenska lirika — sodob- na pesem mladega človeka«. Na tem večeru je sodeloval tudi vokalno-instrumentalni ansambel Caravelle in Aljoša Studen s svojimi diapozitivi, ki so vsebinsko dopolnjevali poezijo.

Nastopal si že v amaterskem gledališču Tone Čufar, na proslavah, prireditvah, kdo te je navdušil za igranje?

Prve korake na odrskih deskah sem naredil s pomočjo prof. Jožeta Tomažiča že v osnovni šoli. Veselje igrati kjerkoli in karkoli je naraščalo in s tem tudi navdušenje. Nastopati na gledaliških deskah je veliko doživetje. Moja največja vloga pred leti je bila vloga očeta v predstavi Treh bratov.

Kako si usklajeval šolske obveznosti in pošolske de- javnosti, katerih pri tebi ni bilo malo?

Bolj težko, toda šlo je srednje v šoli in bolj pri sred- nješolskem pevskem zboru, v mladinskem klubu, društve- ni komisiji, kot napovedovalec radia Jesenice (mladinska oddaja) in pri gledališču Tone Čufar.

Kdo je bolj trpel pri vsem tem, ti ali šola?

Priznati moram, šola veliko bolj kot sam.

Si pustil brado zaradi tega, da bi opozoril nase, ali ...?

Sodeloval sem s filmsko sekcijo Odeon, pogoj za so- delovanje je bila brada, pozneje pa sem bil radoveden, kakšne reakcije povzroča brada pri ljudeh. Kakor vidiš, sem se pred odhodom v JLA lepo obril po treh mesecih.

Kaj misliš o mladini današnjega dne?

Današnja mladina je odsev časa. Bistvenih razlik med mladino ni. Značilno zanjo je veliko govorenja, malo de- janj. Občutek imam, da so mladi premalo orientirani in ne vedo, kam z odvečno energijo, največkrat jo potrošijo na nepravem kraju. Mnogo bolj bo potrebno razvijati med mladimi osebne interese dela, kar bo kompenzacija za vso odvečno energijo.

Pisal si tudi verze. Koliko pesmi si napisal in koliko objavil?

V svojem privatnem arhivu imam okrog 300 dobrih in slabih pesmi, nekaj je bilo objavljenih v šolskem glasilu in dve, tri v Mladih potih. Največji uspeh pa sem doživel s pesmijo »Ne vdajaj se spominom«, katero so Caravelle na melodijo Francija Bruna sprejele v svoj repertoar. Ostale pesmi pa so čustveni izliv mene samega.

Kako porabiš preostali prosti čas, če ga še kaj imaš?
Hribi, branje, plavanje in film.

Kako se počutiš sedaj brez brade?

Odlično, samo ljudje so nekam presenečeni, ko me ne poznajo.

Razgovor pripravil in vodil KUM

Samoupravni organi v preteklem tednu

12. seja odbora za plan in finance

V soboto, 13. septembra, je predsednik odbora za plan in finance Anton KOMLJANEC sklical 12. sejo odbora, na kateri so obravnavali uspehe proizvodnje v I. dekadi septembra, poročilo o vzrokih zastojev v valjarni žice in o zaostankih v I. in II. kvartalu letošnjega leta.

Poročilo o vzrokih zastojev v valjarni žice, ki ga je podal direktor sektorja za proizvodnjo, so sprejeli in ugotovili, da je v tej enoti kar se tiče zaostankov že viden napredek, vendar bodo gibanje zastojev še naprej spremljali. Zahtevali so poročila o

zastojih za valjarno žice mesečno vsakokrat skupaj s poročilom o doseženih uspehih I. dekade.

Poročilo o uspehih I. dekade septembra so sprejeli brez pripomb saj je poročilo izkazovalo ugodnejše rezultate kot pa so bili v preteklih

dveh mesecih. Ti rezultati pogojujejo možnost, da v septembru dosežemo proizvodni program v celoti oziroma, da ga celo presežemo za nekaj sto ton. Obravnavali so tudi ukrepe, ki jih je uprava podjetja sprejela na lahki progi in v valjarni 1300 in se z ukrepi strinjali

Seja komisije za proizvodnjo v valjarni Bela

Predsednik komisije za proizvodnjo tov. Koselj je sklical sejo za 8. september. Dnevni red je obsegal dve točki. Najprej so pregledali proizvodne rezultate za avgust in jih analizirali po oddelkih, nato pa razpravljali še o proizvodnem načrtu za tekoči mesec. Nanizali so tudi statistične podatke, ki se nanašajo na obratovalni čas, izplene ter zastaje in na proizvodnost.

V razpravi je sodeloval tudi šef valjarne Bela inž. Perne in povedal, da je kritična točka, čas, ki ga porabijo od preboda do zakladanja v peč. Da bi dosegli boljše izplene, bo treba bolj energično ukrepati. Ker penalizirajo samo proizvodnjo za valjarno žice, bo treba valjavce opozoriti, da se izogibajo prekomernega zavajanja. Kritično je tudi glede zastojev saj so jih imeli na blumingu 33 %. Zastoji so bili v glavnem mehanski. Zastoji zaradi elektro okvar ter valjarski pa so bili v primerjavi mejah. Nujno bo treba izboljšati vzdrževanje bluminga in valjarne trakov. Več pozornosti bo treba posvetiti vzdrževanju brusilnih strojev v oddelku površinske obdelave ter žerjavom. Problematici so tudi zastoji v valjarni žice in jih bo treba zmanjšati na minimum.

Zastaje naj bi v valjarni žice zmanjšali vsaj na 30 %, od tega 10 % elektrostrojnih, 10 % tehnoloških in 10 % valjarskih zastojev. V tem primeru bodo zagotovili redno proizvodnjo. Sodelavci Koselj, Hočevnar in Noč so obravnavali vprašanja, ki se nanašajo na valjarske zastaje, reklamacije iz valjarne 2400, na kvaliteto nožev na škarijah, ki je zelo slaba ter na problematiko skladišča, kjer bo treba urediti podloge za kolobarje, ki se hladijo pod pokrovi.

Pri obravnavanju proizvodnega načrta za september so ugotovili, da bi ga na blumingu lahko z dobrim delom izpolnili, v valjarni trakov pa bodo morali predvsem paziti na izplen. V oddelku hladno oblikovani profili predvidevajo v septembru prehod na skrajšani delovni čas, oziroma uvedbo 42-urne delovnega tedna po siste-

mu 5+2. V kolikor po tem sistemu ne bi mogli dosegati predvidenih planskih nalog, bodo tudi v oddelku hladno oblikovanih profilov uvedli sistem 4+1. V valjarni žice naj bi v septembru proizvedli 7.300 ton žice, plan pa bo dosežen, če bo upoštevana tudi izgubljena proizvodnja zaradi remonta in če bodo imeli manj zastojev. Ob koncu seje so sprejeli sedem sklepov, ki se nanašajo na odgovornost valjavcev na blumingu zaradi valjarskih zastojev, na vzdrževanje žerjavov ter brusilnih strojev, s posebnim dopisom pa naj bi ustrezna komisija opozorila jeklaro na slabo kvaliteto materiala.

4. seja odbora za splošne zadeve

Predsednik odbora za splošne zadeve Zdravko ČRV je sklical 4. sejo odbora v torek, 9. 9. t. m. Za dnevni red je predlagal pregled sklepov prejšnje seje, poročila o izvršenih službenih potovanjih v inozemstvo in doma, predloge za službena potovanja v inozemstvo, potrditev novih delovnih mest in organizacijskega predpisa za postopek za obravnavo racionalizatorskih in novatorskih predlogov.

Vsa poročila o izvršenih službenih potovanjih, tako doma kot v zamejstvo so vzeli na znanje brez pripomb, ker so ugotovili, da so bila službena potovanja uspešno opravljena. Tudi vsa predlagana službena potovanja v zamejstvo so odobrili, ker je šlo v vseh primerih za strokovno usposabljanje naših članov kolektiva.

V splošnem sektorju je odbor odobril na predlog oddelka za organizacijo dela, da se delovna mesta sekretarja organov samoupravljanja in dveh stenodaktilografk (nekdanji prepisni biro) združijo v tistištvu organov samoupravljanja. Tudi organizacijski predpis za postopek za obravnavo racionalizatorskih in novatorskih

predlogov so sprejeli in potrdili brez pripomb.

Ob koncu seje so obravnavali še nekaj prošenj, katerih reševanje spada v pristojnost tega odbora.

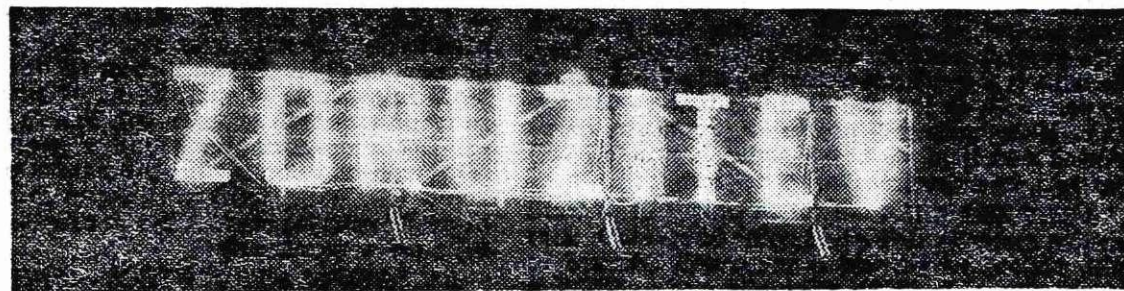

AVSTRALIJA — Mont Newmann, največji avstralski rudnik železove rude, vedno bolj širi svojo dejavnost. Pred kratkim so odprli novo rudišče, za katerega računa, da ima zanesljive rezerve 350 milijonov ton in predvideno rezervo milijardo ton

Poenostaviti in skrajšati moramo pot od ideje do realizacije

Na pobudo odbora za izume in racionalizacijo pri DS in na željo enakih komisij v delovnih enotah je služba za novatorstvo in racionalizacijo pri SEP skupaj z organizacijskim sektorjem tega oddelka izdelala organizacijski predpis za postopek obravnavanja novatorskih in racionalizatorskih predlogov. Namen tega organizacijskega predpisa je, da seznanijo vse člane kolektiva, kako je treba poenostaviti in pospešiti postopek,

kršni koli obliki (ustni ali pisni) vsak član kolektiva svojemu prvemu nadrejenemu, predpostavljenemu, delovodju, asistentu, obratovodju ali drugemu vodstvenemu kadru, službi za racionalizacijo ali komisiji za izume in racionalizacije delovne enote. Vse osebe in službe so strogo zadolžene, da nudijo avtorju ideje vsestransko pomoč in da v mejah možnosti idejo čimprej uspešno reali-

oziroma so jih podprli, ker bodo izboljšali finančno stanje podjetja.

Ob koncu seje so obravnavali tudi poročilo o zaostankih v I. in II. kvartalu in ugotovili, da so delno že doseženi rezultati, ki jih je zahteval delavski svet Železarne, ko je obravnaval polletno finančno poročilo. Čeprav so se zavedali, da so nekateri obrati preobremenjeni z naročili, predvsem valjarna žice in so morali večkrat sprejemati kupce preko že sprejetih naročil, so vseeno naročili, da mora biti cilj pristojnih služb in obratov, da do konca leta zmanjšajo zaostanke še pod mejo, ki jo je postavil in določil delavski svet Železarne.

da se koristna in uspešna ideja avtorja čimprej koristno realizira v takšni ali drugačni obliki.

Idejo, zamisel ali predlog inovacije lahko poda v ka-

zirajo. Vse ocene ideje, zamisli inovacije morajo biti pospešeno objektivno ocenjene in na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov in koristi spodbudno nagrajene.

Zadnji letni remont stare aglomeracije

V tem tednu smo začeli z remontnimi deli v stari aglomeraciji. Remont bo predvidoma trajal dvanajst delovnih dni in bo zaključen 27. septembra. Najprej je bil remont predviden že v marcu, vendar smo ga takrat predstavili zato, ker je bilo predvideno, da plavži v juliju ne bodo obratovali zaradi zamenjave zasunov za vroč zrak na kavperjih. Takrat bi namreč lažje izvedli remont, ker ne bi potrebovali aglomerata in bi bila izguba na proizvodnji grodlja manjša. Ker pa se je dobava zasunov iz Nemčije zaradi pomanjkanja denarja zavlekla, smo remont predvideli za 15. september ne glede, ali bomo dobili zasune iz Nemčije ali ne. Tudi ta rok bi verjetno preložili, če ne bi 11. septembra na popoldanski dnevni nastala na prazilnem stroju večja okvara, katere popravilo bi trajalo najmanj štiri dni. Zato smo se odločili, da remont takoj izvršimo.

Remontna dela so precej obsežna, posebno še zato, ker bo po predvidevanjih nova aglomeracija začela z obratovanjem v drugi polovici leta 1970. Pri sedanjem remontu bomo zato iztrošene dele v glavnem samo popravili, ne pa zamenjali. Posebno se to nanaša na sesalne komore, sesalne cevi in posamezne dele prazilnega stroja. Vsi ti deli bodo potem lahko uporabni vsaj še leto dni. Če bi vse te dele zamenjali, bi bili stroški remonta preveliki. Seveda pa je nekaj takih delov, ki jih ne glede na stroške in ne glede na to, da bo ta aglomeracija obratovala samo še leto dni, moramo zamenjati in so bili tudi pripravljeni. Tako moramo zamenjati ohišje »ekshavstorja«, kompletni mešalec, vse rešetne vozčke, glavno pogonsko os in nekaj ohišij zasunov na sesalnih komorah.

Pri remontnih delih v glavnem sodelujejo poleg strojnih vzdrževalcev plavža tudi montažni oddelki in oddelki strojnih ključavničarjev. Remont električnih naprav pa bodo napravili elektro vzdrževalci plavžev in centralne delavnice. V kolikor bodo posamezne skupine svoje planirane naloge izvršile, bo 27. septembra zopet začela obratovati stara aglomeracija. Seveda bodo morale tudi strojne delavnice pravočasno izdelati posamezne dele. Torej od dobrega dela vseh sodelujočih zavisi, ali bomo gotovi do predvidenega roka.

T. S.

Sestanki delovnih skupin

MARTINARNA — STARO ŽELEZO — Po uvodni besedi o integraciji je na sestanku dne 8. t. m. sledila razprava o problemih njihovega oddelka. Prisotni so med razpravo ugotovili, da staro železo (rena) ne ustreza in jo je treba stiskati v pakete. Stiskalnica, ki jo uporabljajo, je stara in dotrajana, zaradi kopičenja rene pa imajo velike težave. Izpopolniti jo treba normativ delovne sile in napeljati kisik do pristaniških žerjavov, ker bi s tem olajšali delo plamenskih varilcev. Zima je na pragu, zato je priprava starega železa še bolj zaskrbljujoča.

VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELAVA, DNINA PODLIPNIK — Na sestanku 11. septembra so najprej obravnavali priprave na referendum o združitvi slovenskih železarn, nato pa obširneje govorili o uvedbi skrajšanega delovnega časa. Še najbolj jim ustreza sistem 7 + 2 in 7 + 3. Znova so poudarili, da je treba urediti kabino na 16 t žerjavu, glede higienskih prostorov pa menijo, da so preveč oddaljeni. Če bi bili higienski prostori bolj pri roki, bi delovni čas lahko bolj koristili.

VALJARNA BELA — DNINA MODERC — Imeli so dva sestanka delovne skupine in sicer 30. 8. in 10. 9. Največ so govorili o integraciji železarn in nagrajevanju. Imeli so pripombe glede gibljivega dela osebnih dohodkov (37 %). Po njihovem mnenju je treba čimprej rešiti vprašanje cenikov za valjarno Bela, s tem pa bi pripomogli k boljšemu delovnemu elanu. Glede cenikov zahtevajo odgovor na prihodnjem sestanku delovne skupine. Predvideni proizvodni načrt za september bi lahko dosegli razen pri profilih, povečati pa bo treba tudi normativ delavcev.

MARTINARNA — SM PEČI, DNINA VISTER — Člani delovne skupine so se sestali 12. t. m. Vsi so bili mnenja, da je združitev železarn nujna. Glede same delovne skupine je bilo rečeno, da je opaziti precejšnjo nezainteresiranost in brezbržnost. Zato bo potrebno več organizacijskega dela, imeli pa so tudi pripombe glede utesnjene delovnega prostora.

STROJNO VZDRŽEVANJE — VALJARNA BELA, DNINA KASTELIC — Na sestanku 12. t. m. je bila najprej na dnevnem redu informacija o integraciji železarn in o pripravah na referendum. Med obravnavo problematike so poudarili, da je treba poostri delovno disciplino, uvesti premije na zastoje, da jih bo manj, ter na menjavo valjev. Dežurni ključavničarji in instalaterji naj v večji meri koristijo delovni čas, zlasti še, kadar valjarna ne obratuje.

VALJARNA BELA — DNINA NOČ — Člani delovne skupine so se zbrali na sestanku 10. t. m. Predlagane so bile tri točke dnevnega reda. Najprej so razpravljali o integraciji, nato o planu za september ter o uvedbi skrajšanega delovnega časa. Kar zadeva proizvodni načrt za september, menijo, da je sprejemljiv le v primeru, če bodo svitki dimenzijsko in kvalitetno izvaljani. Z 22. septembrom

bodo na liniji rezanja uvedli skrajšani delovni čas, pogoj pa je, da bo proizvodnja enaka sedanji, ustrezní vložek in solidno vzdrževanje naprav.

VALJARNA BELA — BLUMING, II. IZMENA — Vodja delovne skupine je sklical sestanek za 10. september. Vodja bluminga inž. Črv je obširneje spregovoril o integraciji železarn. Dalj časa so se zadržali tudi pri uvedbi skrajšanega delovnega časa in vzporedno s tem obravnavali tempo valjanja (tandem), ki vpliva na prevroče navijanje v kolobarje, kar gre na račun norme. II. valjavec na šteklu želi pojasnilo glede merjenja dolžin blumov, celotna posada pa zahteva obračun cenika po izmenah.

VALJARNA 2400 — PROGA — DNINA SMOLEJ — Sestanek so imeli 8. septembra. S predlagano združitvijo železarn so se strinjali, izrazili pa so bojazen, da se število uslužbencev na direkciji združenih železarn ne bi razširilo na 40 ali 50, seveda na račun vseh treh železarn. Inž. Bartelj je prisotne seznanil z doseženimi rezultati v prvem polletju ter z nalogami obrata, ki jih bo treba opraviti do konca leta. Proti kršilec delovne discipline naj bi uvedli ostrejšo mere, želijo in zahtevajo pa tudi večji red v kopalnicah.

JEKLOVLEK — BRUSILNICA — DNINA ARNEŽ — LAVTIZAR — Na sestanku obeh skupin 5. t. m. so govorili o formiranju tretje izmene. Nekateri delavci že delajo na tri izmene, drugi pa bi radi svoj delovni čas prilagodili razmeram doma, zlasti še, če je zaposlena tudi žena. Precej težav imajo tudi z vzdrževanjem in z oskrbo rezervnih delov. Stalno jim primanjkuje linet za brusilnico in ravnalne stroje, tako da je stanje že zelo problematično in kritično. Isto velja tudi za dotrajane stole, na katere zlagajo palice in za zaboje za odpadno blato ter emulzijo pod brusilnimi stroji. To so vprašanja, ki se ponavljajo iz meseca v mesec, člani delovne skupine pa zahtevajo na prihodnjem sestanku ustrezno pojasnilo.

ZEBLJARNA — DNINA HLEBANJA — Na sestanku delovne skupine 10. t. m. so se strinjali s predlagano združitvijo železarn in s predlogom obratovodstva za uvedbo skrajšanega delovnega časa. Po tem predlogu naj bi imeli že v oktobru eno prosto soboto, v novembru dve in v septembru tri proste sobote. Obenem bo treba izboljšati delovno disciplino ter organizacijo dela, zlasti še pri dobavi materiala s pogojem, da kolobarji ne bodo zmedeni. Predlagali so ureditev zračnikov za odvajanje zraku in plinov pri brusilnem stroju. Urediti bo treba vprašanje agregatov za varjenje ter odpraviti prepih. Končno bo treba rešiti tudi vprašanje tople vode za umivanje v kopalnicah.

ZEBLJARNA — DNINA PIBER — Sestanek so imeli 9. septembra. Največ so govorili o prehodu na skrajšani delovni čas, menijo pa, da bodo težko obdržali proizvodnjo na sedanji ravni, ker so norme zelo visoke. Stroji so dotrajani in bo treba skrb za njihovo vzdrževanje povečati.

ELEKTROENERGIJA — DNINA FUKS — Na sestanku 9. t. m. so razen informacije o integraciji železarn razpravljali še o pomanjkanju delovne sile. Ugotovili so, da to vpliva na njihove proste dneve. Zato imajo več nadur, kar pa zmanjšuje gibljivi del osebnih dohodkov. Niso zadovoljni s sedanjim stanjem in pričakujejo ustrezno rešitev.

ELEKTROENERGIJA — DNINA SLIVNIK — NIKOLIČ — Sestanek je bil 9. t. m. Imajo kontinuirano delo, zato vsak izostanek pomeni zastoj ali materialno škodo. Delajo 56 ur tedensko, nadurno delo pa je plačano iz skupnega fonda, kar bremeni ves kolektiv. Zahtevajo tudi pojasnilo glede prehoda na skrajšani delovni čas z obstoječim normativom, zato jih zanima, kje bodo dobili potrebno delovno silo.

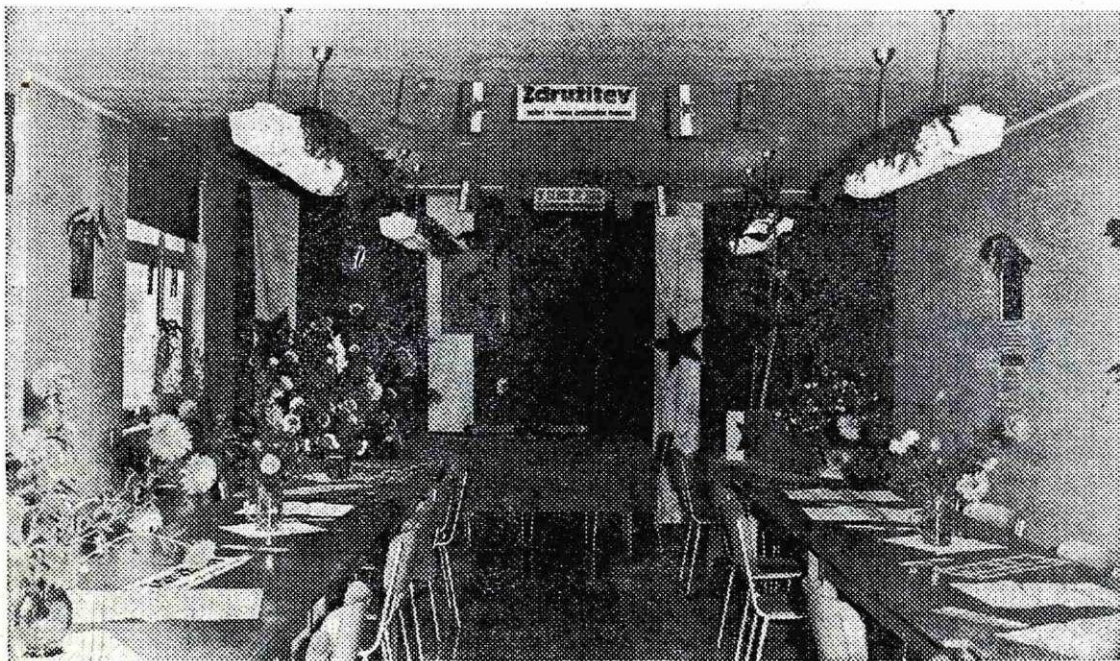
VEN BELA — DNINA LEBAN, JANSKA — Imeli so dva sestanka delovne skupine. Na sestanku dne 13. 9. so prisotni delavci v zvezi z integracijo železarn želeli odgovore na več vprašanj. Zanimalo jih je, kako bo v prihodnje z osebnimi dohodki, ukinitvijo posameznih obratov in kolikšna bo direkacija v Ljubljani. Prav tako bi radi vedeli nekaj več o uvedbi 42-urnega delavnika, toda dobili so negativni odgovor. Na vprašanja je odgovarjal inž. Azman.

ELEKTRODNI ODDELEK — DNINA LIPUŠČEK — Sestali so se 12. septembra. Obratovodja inž. Mlakar je pojasnil, da proizvodnega načrta niso mogli izpolniti, ker niso imeli na razpolago žice in ostalih surovin. Med razpravo je bilo postavljeno več vprašanj. Pavla Drab, Valerija Jelševar, Slabe, Divjak in Dušan Jakič so hoteli pojasnilo, če bo nabavni službi priznan osebni dohodek tudi v primeru, kadar obrati ne dobijo pravočasno pričakovanih oz. naročenih surovin. Zanimali so se tudi za delo nove valjarne žice na Beli ter za kategorizacijo delovnih mest in dobavo površinsko čiste svetle žice iz žičarne. Na vprašanja je odgovarjal obratovodja inž. Mlakar.

ELEKTROJEKLARNA — PRIPRAVA VLOŽKA, DNINA ROZMAN — 23 delavcev delovne skupine Rozman se je zbralo na sestanku 23. avgusta. Obširneje so spregovorili o pripravi vložka in s tem v zvezi nakladanjem košar. Poudarili so, da je pri pripravi vložka zelo važna medsebojna povezava med delovodjem, tehtalcem in topilec. Razpravljali so še o nagrajevanju. Nakladalci starega železa želijo, da se jih uvrsti v četrto skupino, ker so dela zelo različna. Staro železo morajo razvrščati po kvaliteta in jih zato ne bi mogli primerjati z nakladalci starega železa iz martinarne, ki nakladajo samo navadno staro železo. O njihovem predlogu bo razpravljala še komisija za medsebojne odnose. Delovodje iz martinarne so zadovoljni, da imajo pregled oz. nadzor nad pripravo vložka tudi za elektrojeklarno. Prisotni z njihovim delom niso zadovoljni in menijo, da ne delajo tisto, za kar so bili zadolženi. Ugotavljajo namreč, da v elektrojeklarni dobivajo premalo plave rene, več pa je starega železa slabe kvalitete. Tudi s kadri imajo težave, primanjkuje predvsem žerjavovodij in avtogenskih rezalcev. Delajo po sistemu 4 + 1, vendar ne morejo koristiti prostih dni.

TRANSPORTNE SLUŽBE — ŽELEZNIŠKI ODDELEK, DNINA TRAVNIK — POR — Sestanek so imeli 5. septembra. Na vprašanja s prvega sestanka je odgovoril obratovodja tov. Košir. Prisotni so se strinjali s predlogom za združitev, nato pa poudarili, da se bodo tudi v prihodnje prizadevali za zmanjšanje okvar in da bodo delovni čas bolj koristili. Zanimalo jih je, kako je z uvedbo 42-urnega delavnika in kaj je z obljubljenim mehanično opremo strojev ter kdaj bodo tečaji za strojevodje in kurjače. Menijo tudi, da bi morali ob zmanjšani posadi pisati ure za manjkajoče tistim delavcem, ki so zaposleni pri lokomotivi in delajo več ur. Predlagali so še postavitev normalnotipne proge v elektrojeklarni, da bo možen premik z vsemi stroji.

PVI — DNINA AZMAN — Sestanke so organizirali po oddelkih, na katerih je bilo najprej posredovana informacija o integraciji slovenskih železarn. V kisikarni Sava so prisotni predlagali predstavitev kompresorja iz Hrenovice v strojnico kisikarne. Zastoji v kisikarni Sava nastajajo v glavnem zaradi nerednega vzdrževanja strojev in naprav. Eno izmed vprašanj se nanaša tudi na delo strojnikov v kisikarni, na generatorjih pa bi morali upoštevati veljavne predpise. Glede skrajšanega delovnega časa menijo, da naj bo registriran tako kot je v martinarni in na plavžu. Zavzemajo se tudi za stalno vzdrževanje kompresorjev na Beli in na Javorniku.

Izredno lepo so okrasili glasovalno mesto v valjarni 1300

Ekskurzija prostovoljnih gasilcev železarne Jesenice

Že večkrat smo govorili o potrebnosti ekskurzij, da bi na ta način pogledali, kako delajo in živijo podobne organizacije drugod. Prav gotovo take ekskurzije koristijo strokovnemu izpopolnjevanju, obenem pa se člani med seboj bolj spoznajo in tovariško med seboj povežejo.

Poveljnik Gregor Novak je na letošnji prvi vaji povedal, da imamo sedaj možnost organizirati ekskurzijo, ker je odbor za splošne zadeve pri DSZ odobril prostovoljnimi gasilcem za letošnje leto strokovno ekskurzijo, sami pa naj odločimo, kam. Predlagali smo, da bi pogledali, kako delajo gasilske cevi in kako imajo organizirano varnost pri delu v rudniku. Organizacijo izvedbe je prevzel poveljnik.

Tako smo dobili zvezo s tovarno INDUPLATI Jarše, rudnikom lignita Vlenje in z reševalci letališča Brnik. Dan odhoda smo določili za soboto 13. 9. ob 7. uri zjutraj izpred gasilskega doma. Pred odhodom pa smo pri gostovalec še vaji oziroma preizkušnji novega kemičnega sredstva za gašenje s fino, gosto in lahko peno. Preizkušnja penilnega sredstva je odlično uspela. V pol mi-

nute je bilo vrženo toliko fine pene, kakor da bi se utrgal plaz snega.

Točno ob 7. uri smo posedli v avtobus, za volanom pa nas je pozdravil in nam zaželel lepo in srečno vožnjo šofer Marjan.

Se pred 8. uro smo zavili na letališče Brnik. To pot nas niso zanimali toliko železni ptiči, kakor organizacija reševalne službe. Službojoči reševalci so nas gostoljubno sprejeli in nas vodili na teren aerodroma. Pokazali so nam vozila. Na prvem vozilu imajo dve toni prahu za suho gašenje. V njihovih reševalnih akcijah pride največ v poštev suho gašenje, pena pride šele na drugo mesto in še pri njeni uporabi morajo biti zelo previdni. Najnovejša penilna sredstva imajo na drugem vozu. Tretje vozilo je kombinacija vsega potrebnega orodja in je zelo močne izdelave. Vprašali smo jih, če morajo večkrat posredovati, pa so nam odgovorili, da ne. Mi smo jim iz srca želeli, da bi pri tem tudi ostalo. V njihovi kantini smo se še osvežili s toplo kavo.

Pot nas je vodila naprej. Po točnem programu smo prispeli v Jarše. Pred tovarno Induplati nas je sprejel tov. Majhen, ki je edini poklicni gasilec v tovarni in se povezuje s prostovoljci. Popeljal nas je v oddelk, kjer strojno pletejo in gumirajo gasilske cevi. Delajo na treh strojih. Na prvem stroju delajo najlonske cevi, na drugih dveh pa konopljene. Zanimivo je gledati sto in sto niti, ki se spletajo v kompaktno celoto. Delo pri teh

strojih je zelo zahtevno in prašno.

Tov. Majhen nam je še razkazal razstavljene šotore, ki so zelo praktični, trpežni in lepi. Spotoma smo se pogovarjali še o tem, kako je pri nas organizirana požarnovarnostna služba. V spomin na to srečanje smo jim dali majhno praktično darilce. Zaželeli smo jim srečno in se odpeljali naprej prek Trojan, seveda z obveznim postankom za malico.

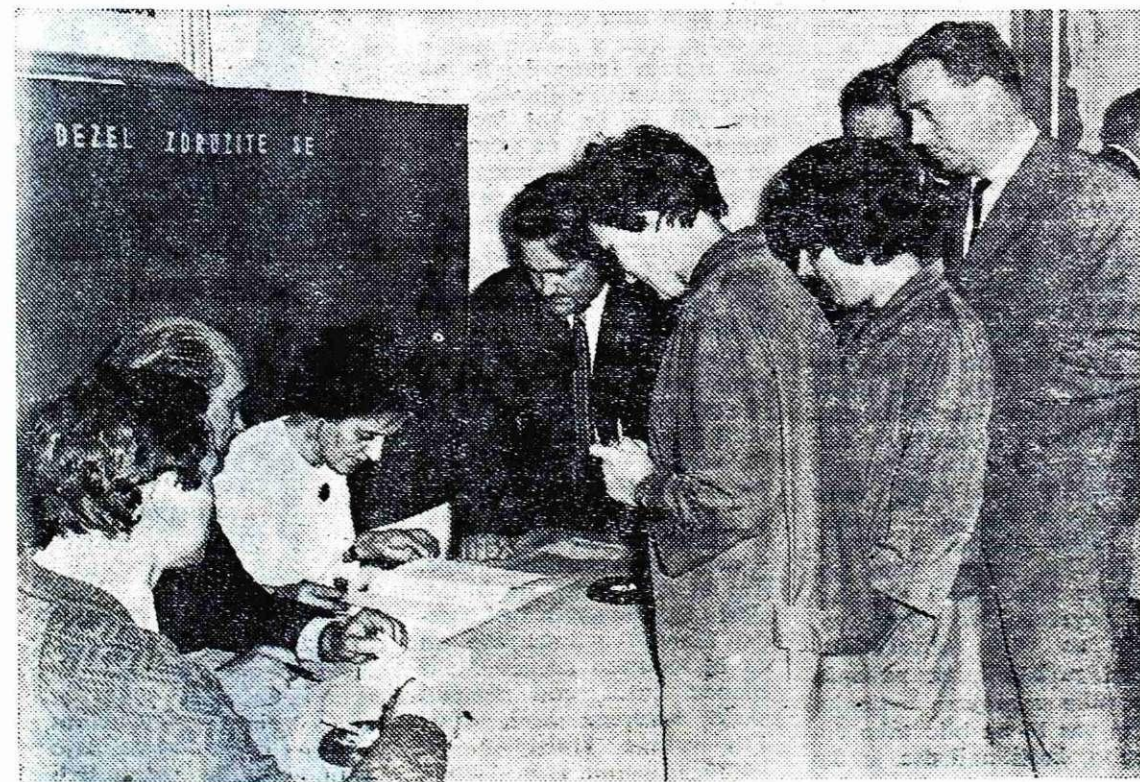
Ob 11. uri nas je »Janez« z Marjanovo spretnostjo že pripeljal pred vhod rudnika Vlenje. Sprejel nas je inž. Selevšek in službojoči delavec, ki skrbi za varnost dela v rudniku. V učilnici so nas pogostili z čašico »ognjene vode«. Zanimali smo se, kako imajo organizirano reševalno službo in kakšno orodje imajo ter seveda, s kakšnimi težavami se srečujejo. Inž. Selevšek nam je povedal, da zaradi tako razsežnega dela pod zemljo ne morejo imeti poklicne reševalne enote, ampak to delo opravljajo kopači sami. Za reševalce je usposobljenih 160 članov. Delajo v treh obratih v globini od 200 do 500 m, rovi pa se raztezajo v dolžini 42 km. Glavni jašek sega v globino 300 m. Nevarnost, ki jim grozi največkrat, je nasičenost z ogljikovim dioksidom in z zrušitvijo. Lansko leto so bili dvakrat v akciji, letos pa še nikoli. Imajo štiriurne Dregar aparate 160 A. Z njimi znajo delati vsi. Ob koncu srečanja so zaželeli železarjem srečno!

Po kosilu v Vlenju smo si ogledali lepo in urejeno mesto Vlenje. Zvečer ob 22. uri pa smo bili že doma, polni lepih doživetij in spoznanj, kako delajo in bedijo za varnost tudi drugje.

Jože Lavrinec

Železarski globus

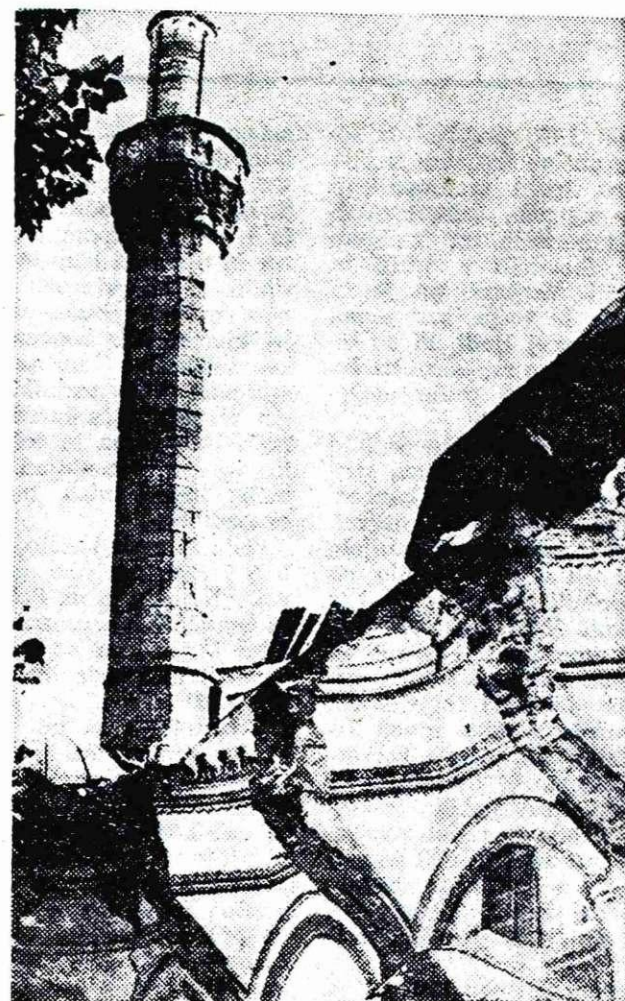
ROMUNIJA — LR Kitajska in Romunija močno sodelujeta med seboj pri izmenjavi proizvodov železarske in strojne industrije. Pred kratkim so v Bukarešti podpisali novo pogodbo, ki predvideva nadaljnje povečanje medsebojne trgovinske izmenjave. Romunija bo dobavljala na Kitajsko predvsem orodne stroje ter jeklene cevi, tam pa kupovala različni valjani material ter prav tako nekatere orodne stroje in orodje.

Glasevalna enota v glavni pisarni, je že v zgornjih jutranjih urah imela mnogo dela

Ko se majejo tla

(18. nadaljevanje)

Razpoke v skopskih zidovih

V Skopju je bilo samo prvega dne 26. 7. 1963 (od 05.17 do 24.00 ure) — 126 potresnih sunkov, vendar sta bila samo dva tolikšne jakosti, da sta porušila mesto. Časovno zaporedje, število potresov in jakost potresnih sunkov je razvidno iz tabele:

26. 7. 1963 Čas od-do	Število potresov	Jakost potres. sunkov v MCS ⁹	do III III-IV V-VI VIII IX in več					
5.15—6.00	7	—	2	2	1	2		
6.00—7.00	15	9	6	—	—	—		
7.00—8.00	8	1	3	4	—	—		
8.00—9.00	10	9	1	—	—	—		
9.00—10.00	10	7	2	1	—	—		
10.00—11.00	7	6	1	—	—	—		
11.00—12.00	5	2	2	1	—	—		
12.00—13.00	8	4	3	1	—	—		
13.00—14.00	7	4	1	2	—	—		
14.00—15.00	9	6	3	—	—	—		
15.00—16.00	3	3	—	—	—	—		
16.00—17.00	6	4	—	2	—	—		
17.00—18.00	6	4	1	1	—	—		
18.00—19.00	3	2	1	—	—	—		
19.00—20.00	3	3	—	—	—	—		
20.00—21.00	3	3	—	—	—	—		
21.00—22.00	9	8	1	—	—	—		
22.00—23.00	4	2	1	1	—	—		
23.00—24.00	3	2	1	—	—	—		
SKUPAJ:	126	79	29	15	1	2		

Z ozirom na to (od trenutka rušilnega potresa) je bilo mesto Skopje popolnoma izolirano od zunanjega ožjega in širšega področja. To praktično pomeni, da je mesto prepuščeno samo sebi v najbolj kritičnem obdobju nesreče. Prve akcije reševanja zasutih je bilo treba organizirati z lastnimi silami. Čimprej je potrebno vzpostaviti zveze z zaledjem. To ni bil samo primer v mestu Skopju, v isti situaciji sta se znašli tudi mesti Agadir in Hirošima.

Druga faza: V skopski katastrofi je to obdobje trajalo prvega dne od 05.17 do 14.00 ure. To je pravzaprav čas, ko so potegnili največje število živih izpod ruševin.

Spomini iz NOB

Srečko Šorli

Za žičnimi ograjami koncentracijskih taborišč

Okoli 2.100 prebivalcev sedanje občine Jesenice je bilo v času druge svetovne vojne v zaporih, koncentracijskih taboriščih ter izseljeniških taboriščih v Srbiji in Nemčiji. Verjetno pa je ta številka še večja, ker vemo, da se precej ljudi, ki so bili pred vojno zaposleni na Jesenicah, ni več vrnilo na Jesenice.

Od gornje številke je bilo okoli 250 ljudi, obojega spola, prepeljanih v koncentracijska taborišča, največ seveda iz zaporov v Begunjah, in od teh se jih ni vrnilo, po nepopolnih podatkih 78, kar je okoli 32 %. Nekateri preživeli interniranci so morali spoznati kar lepo število matičnih taborišč in njihovih podružnic. Nekdo izmed Jesenčanov jih omenja kar deset. Kakšno je bilo življenje v koncentracijskih taboriščih je bilo že veliko napisanega, saj so tu imeli nacisti človeka le kot nepomembno številko, katero lahko zbrišejo kadar se jim je zljubilo.

Mnogo je spominov na ta taborišča in prihodnje leto, ko bomo slavili 25-letnico

zmage nad nacizmom, bodo interniranci še posebej proslavljali 25-letnico svoje osvoboditve, osvoboditve, ki jih je rešila poniževanja esesovcev in njihovih hlapcev. Marsikdo se bo pridružil skupinam, ki bodo obiskovale kraje, kjer so bila koncentracijska taborišča. Tam se bodo srečevali s pripadniki drugih narodnosti, s katerimi so preživljali dolga in težka leta in se spominjali vseh onih, kateri niso dočakali osvoboditve.

Podatki nam kažejo, da je bilo v času nacističnega režima v Nemčiji in na Poljskem 16 matičnih koncentracijskih taborišč, katera so imela v Nemčiji in zasedenih deželah do 1.000 podružnic. Število teh podružnic ni bilo vedno enako, ker so nacisti mekatera opuščali, zopet druga na novo ustanavljali, kakor jim je pač kazala potreba po izkoriščanju zaporov. Prva taborišča so nacisti začeli graditi že kmalu potem, ko so prišli na oblast. Iz zaporov so vzeli težke zločince, kateri so bili obsojeni na dolgoletne zaporne kazni. Ti zločinci-kriminalci so bili pr-

vi naseljenci teh taborišč. Družbo so jim delali tudi delomrzneži, cigani in drugi ljudje, za katere so nacisti smatrali, da jim na prostosti nič ne koristijo. Seveda so se kaj kmalu začela taborišča polniti tudi s političnimi zaporniki in seveda še posebno z ljudmi judovskega pokrova.

Prvo zgrajeno in pri nas najbolj znano koncentracijsko taborišče je bilo Dachau, kakih 20 km od Münchena. To taborišče je imelo proti koncu vojne, po sicer nepopolnih podatkih 157 podružnic po vsem teritoriju Nemčije in od teh v samem Berlinu pet podružnic. Dachau je taborišče skozi katerega je šlo največ naših rojakov, bodisi v podružnice ali pa v druga koncentracijska taborišča.

Po številu podružnic ji sledi Buchenwald, katero je imelo 133 podružnic in teh največ v sedanji Vzhodni Nemčiji.

Auschwitz-Oswiecim, so nacisti zgradili po zasedbi Poljske in je bilo to po obsegu ter po krvavih pokolih eno največjih, saj je bilo tam

pokončanih več milijonov ljudi, vseh narodnosti in med njimi tudi naših rojakov. Preden so Rusi začeli prodirati na Poljsko je imelo to taborišče 78 podružnic in to predvsem na Poljskem in so sedanjih pokrajinah.

Pri nas dobro znano je bilo koncentracijsko taborišče Mauthausen, neda leč od Linza v Avstriji, s svojimi 72 podružnicami, od katerih dve sta bili na Ljubljani in sicer prva tostran, druga pa onstran meje. Zaporniki obeh teh dveh podružnic so bili zaposleni pri gradnji predora pod Ljubljano. Na kraju, kjer je bilo taborišče tostran meje, je značilen spomenik, ki nas spominja na takratne čase.

Tudi v taborišču Neungamme, je bilo večje število naših rojakov in je imelo 73 podružnic, od teh kar 9 v Hamburgu in 6 v Hanovru.

Netzweiler je imelo 75 podružnic v zahodni Nemčiji in deloma v Franciji. Na Zgornjem Bavarskem (Ober Pfalz) je bilo koncentracijsko taborišče Flossenbürg z več kot 90 podružnicami in to največ na Zgornjem Bavarskem

in na Češkem, od katerih sta najbolj znani podružnici Leimeritz-Litomerice in Theresienstadt-Terezín. Tudi v Flossenbürgu je bilo veliko število naših rojakov, tudi Jesenčanov, saj so v začetku oktobra 1943 pripeljali Nemci iz Renicija v Italiji kar 701 naših ljudi iz takratne ljubljanske pokrajine.

Ravensbrück je bilo žensko koncentracijsko taborišče z 42 podružnicami, širom Nemčije. Tudi v tem taborišču je preživljalo težka leta veliko število naših žena in deklet, od katerih se marsikatera ni več vrnila.

Sachsenhausen je imelo 68 podružnic, po večini v sever-

Janez Brojan Povratek iz

JANEZ BROJAN

JANEZ AZMAN

JANEZ KOFLER

KOŠIR MITJA FRENEY — centralni steber

(Nadalj. in konec)

Tam nekje smo slutili bisera Waliških Alp, Materhoren in Monte Rosa. Ker je bila pred nami še dolga pot, smo pohiteli proti sedlu. Še zadnji metri in pred nami so se dvigali visoko pod sam vrh Mont Blanca granitni stebri. To so torej sloviti Freneyski stebri. Globoko pod nami pa je v nešteti slapovih padal v dolino strahovito razbit ledenik Freney. Nasproti nam pa je kot nebeška lestevica gospodaril nad okolico greben Innominata. A zopet so se nam pogledi ustavili na naših stebrih. Vsak po svoje smo potihoma iskali prehode in ocenjevali težave. Najvišji je Centralni steber, ki je dolga leta ključeval najboljše navezam. Celo Walter Bonatti ni imel sreče pri snubljenju. Sedaj pa ima že več kot deset ponovitev. Ali ga bova zmogla z Marjanom. Tik ob Centralnem stebru, na njegovi levi je nekoliko manjši steber Derobé. Tam je znameniti Amerikanec John Harlin speljal smer, ki še ni bila ponovljena. Stane in Boro bosta poizkusila srečo. Trdo delo bosta imela.

Sonce je bilo že visoko, ko smo se razšli pri vstopu v Centralni steber. Tu je najina pot zavila strmo na-

vzgor. Tu je bilo konec skritih želja in upov. Začela se je prava častna borba z gorom. Že prvi metri so dokazali, da v Freneyu ne bo nič podarjeno, vsak meter bo trdo prigan. In tudi zrak je postal vse redkejši. Višina 4.100 m in težave pete in šeste stopnje niso več kar tako. Kazalci na uri so hiteli svojo pot, vršni steber, imenovan »sveča« pa ni bil nič bližji. Stena je postajala vse težja, midva pa sva napredovala vse počasneje. Kje je zdaj tista hitrost s katero sva doma premagovala naše najtežje stene. Končno sva le dosegla polico, ki je v opisu označena kot bivak prvopristopnikov.

No, sedaj sva pa tu. Noč še vedno zmagovito vlada nad pokrajino a s spanjem ni nič. Vsakih nekaj minut se moram presedati, ker drsim navzdol. Zaradi tega predsedanja zbudi Marjana in skupaj ugotavljava, da bi vseeno lahko vzela s seboj slonove noge, ker nama mrzlo počasi leze v noge. Ko pa se na vzhodnem obzorju pojavi prvi šibki znaki prihajajočega jutra, so vse tegobe takega neudobnega bivaka pozabljene. Ko se popolnoma zdani, pospraviva opremo in, ko naju dosežejo prvi sončni žarki Marian že obdeluje pre-

visno poč nad nama. Pet raztežajev čiste šeste stopnje po strehastem stebru naju še loči od lažjega terena na vrhu. Tukaj torej so se ustavili vsi poizkusi, ko so hoteli gori odvzeti še to zadnjo najtežjo skrivnost. Napredovanje hitro in se veseliva nad čudovitim plezanjem. Pozna se nama trening v domačih Julijcih. Res uživava v ekstremni plezariji na višini 4.500 m. Ura je dve popoldan ko doseževa škrbino, ki predstavlja konec težav. Izredno dobro se počutiva in naglas dajeva duška najini sreči, saj je za nama eno najtežjih plezanj v Alpah. Tudi pod nama se razleže vrisk, ki bi ga prepoznal med množico drugih. Draga prijateljca Boro in Stane sta. Čudovito je tako neskaljeno veselje nad uspehom. Najlepše, kar lahko človek doživi v življenju je tak trenutek, ko v družbi svojih prijateljev proslavlja velik dogodek v življenju. Mnogo bi lahko napisal o svojih prijateljih, vendar vam povem le tole. Pravi prijatelj je neprecenljivo bogastvo. Zato se vam zahvaljujem, dragi prijatelji, za najlepše trenutke v mojem življenju. Brez vas bi ne bilo tako čudovito, kajti najlepše je, ko človek poleg sebe čuti nekoga, ki mu srce bije za isto

stvar, in se ob njem počutiš kot najsrečnejši, najbogatejši človek. Hvaležen sem usodi ki mi je poklonila take prijatelje.

Lahek greben do vrha Mont Blanca je za nami in zopet občudujemo razgled iz tega najvišjega vrha Evrope. Pogled nam brez ovir plava tja v dalje, kjer v rahlih meglicah izginja francoska in na drugi strani italijanska ravan. Ali je še kaj lepšega kot takle počitek na vrhu, ko se po dobro opravljenem delu popolnoma predaš sanjarjenju o drugem nepokvarjenem življenju, življenju brez enoličnosti, daleč od vseh težav, ki bremenijo vsakdanjega človeka.

Z vrha Mont Blanca sesto-pimo proti zavetišču Vallot, ki nam bo čez noč nudilo zavetje. Za nami je izredna tura, vendar nam misli vedno pogostejše uhajajo k domačim goram, ki sicer niso tako mogočne kot te tukaj, a vseeno neprekosljivo lepe. Kaj bi dali sedaj, da bi namesto Chamoniških Igel ugle-dali Martuljkovo skupino, ali da bi namesto snegov Mont Blanca čutili pod nogami skalno katerega koli vrhov Triglavskega kraljestva. Še bomo prihajali sem, vendar boste vedno z nami, Triglav-ske gore.

remu države, med temi samem Berlinu.

Kontr. taborišča z večjim vilom podružnic so bile Hinzer s 25 podružnicami, Dora Mittelbau s 36 podružnicami, Gros-Rosen s 3 podružnicami, Majdenek-Lub 5 podružnicami, Stut. Danzing z 51 podružnicami, ter Riga-Kaiserwald s 3 podružnicami in Bergen-Bels 2 podružnicama. Seveda tu našeta le matična taborišča v Nemčiji in zasele Poljski, dočim v seznanjanjkajo koncentracijska taborišča v nekaterih državah, so jih okupirali nacisti.

Šte. podružnic se je sprejelo, ker so nekatera opuš. druga pa na novo ustali, kakor je pač kazalo, saj razpoložljivega vsakega materiala je bilo malo dovolj. Proti koncu pa jim je primanjkovala stražna obojba, ker je zahtevala vedno več

vojaštva zaradi vedno večjih izgub. Zaradi tega so začeli snubiti tudi mlade ljudi drugih narodnosti za stražarje taborišč in tudi za fronto. Interniranci, ki so bili zaprti v Flossenbürgu se spominjajo, da je bilo večje število stražarjev Ukrajincev in verjetno je bilo tako tudi drugod. Tudi zaporniki iz Jugoslavije smo imeli v Flossenbürgu primer izvržka, ki je sicer že proti koncu vojne nagoval mlade ljudi ruske in poljske narodnosti, da se prijavijo v nemško vojsko. To je bil polkovnik stare jugoslovanske vojske Janič, doma iz Kragujevca. Tov. Janez Makovec iz Rateč se dobro spominja, kako je prišel ta človek med nas iz Sachsenhausena. Ko sva ga nekoč z Janezom grdo prijela zaradi gnusnega dejanja, ki ni v ponos jugoslovanskemu polkovniku, se je izgovarjal, da je to le pretveza, da bi se rešil taborišča.

zene smrti Eigerja

V pripravi za odhod je že nekaj konca. Čakamo le na odobritev dopusta in to je dokončno urejeno, ko se v petek 15. avgusta odpeljemo z avtom skozi Švico, Italijo in Svico v Badenwald. To je eno velikimško športnih središč. Ze celo pot od doma spremlja slabo vreme, kakaj ni prav nič boljše, si vzamemo nekaj čas ogled mesta, nakupimo nekaj razglednic in razdelimo privlačnih stvari, ki kakaj seveda ne manjka. Po poldnevu se odpravljamo z avtom na Kleinschindig. To je dober od severne stene Eigerja naša izhodiščna točka, kižno na polovici med steno železniško postajo si vzamemo šotora. Ne dokončamo vsega, ko se začne dež kot iz škafa. Tako morali tri dni prebiti pod šotori, ki pa so kmalu začeli propuščati, smo bili vsi mokri. Ko se četrti dan zvedri, ko zbudimo, nas obsije sonce. Hitro poskačemo iz šotora, kajti severna stena se nam je po dolgem odkrila. Odeta je bila pajčolanovo zapadla snega. Takoj vidimo, da ne bomo mogli vstati še najmanj tri do štiri dni. Toda vseeno se še ta pripravimo na vzpon. Iz šotora poberejo vse stvari in jih nastavimo na točkovno goro, da nam ne bo posušilo. Potem si pripravimo vse potrebne stvari za vzpon, in jih zložimo v nahrtno hrano za v steno razdelimo na tri dele in jo sklopimo. Vzamemo jo s seboj, ker nameravamo naslednji dan vstopiti, a se v steni so še nepravilne in nas bo to verjetno precej oviralo. Naš sklopilski Joža nam skuha kosilo, potem pripravimo in še večerjo.

Vsi presiti ob šestih zvečer zaspimo, kajti spanja smo zelo potrebni. Ob treh zjutraj bomo že na nogah.

Sreda, 20. 8. 1969

Vstanemo ob pol treh zjutraj. Sofer Jože je že na nogah in nam kuha kakav. Nebo je popolnoma jasno, zato se z veseljem poslovimo od Joža in odhitimo proti steni. Je še trda tema, zato se vso pot spotikamo, kajti baterije so nekje v nahrbtnikih. Te kar dobro čutimo na sebi, saj niso niti najmanj lahke. Čez nekaj več kot pol ure stojimo pod vstopom v steno. Tu si nadenemo na noge deruze, se navežemo na 80-metrsko vrv in razdelimo plezalni pas, kline in sponke. To nam vzame pol ure časa in tako se zdani. Prvi metri so po snegu, zato so hitro za nami. Toda kmalu nam stena pokaže svoje zobe. Novo zapadli sneg je pokril vse oprijeme in jih spremenil v gladek led. Kjer pa je stena kopna pa je na njej tanek požled. Zvone Kofler je prvi v navezi in le s težavo napreduje, kajti deruze moramo imeti na nogah v snegu in skali. Skoraj vsak oprijem za roke si mora izkopati v snegu ali led. Jaz sem v navezi srednji, Janko Azman pa zadnji. Z Jankom večkrat manevrirava po vrvi, kajti vsaka minuta je dragocena. (nadalj. na 10. str.)

POPRAVEK

V članku M. Pikon »Ob 25-letnici osvoboditve Valjeva« je v seznamu: Prostovoljci Slovenci iz VALJEVA pomotoma izpuščeno ime Rudolf Balderman, namesto Franc Mohorič pa je pravilno Franc Morič. Prosimo naše bralce, da nam to napako oprostijo.

Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K

87

Ura, dolga za pet ur, mine, preden zagleda prihajati poštarja. Nestrpno čaka, da bo prišel do steze in zavil proti kolibi.

Toda pismonoša gre mimo.

To je prva grenka kaplja, ki po včerajšnjem dnevu kane v Tineto srce.

»Ne bodi nestrpen!« si ukazuje. »Te stvari ne gredo endvatri. Do jutri boš že potrpeč!«

In zopet se vleče dan, dolg za tri dneve, in noč, dolga za tri noči, mnogo daljša kakor včerajšnja.

Tine je zopet že ob svitu buden. Jezi se na nespečnost, ker bi najraje spal, dokler bi ne prišla ura, poštarjeva ura, kakor jo imenuje.

In te ure zopet noče biti. Sonce je že visoko na nebu. Vsaj Tinetu se zdi, da je više, kakor bi moralo. A ko stopi k materi v kočo pogledat, koliko je ura, vidi, da se je kazalec pomaknil komaj za četrto ure naprej, odkar je zadnjič pogledal na steno.

»Nemogoče. Je ura stala?« se vprašuje, ker zdaj tiktaka. »Si jo ti pognala?« vprašuje mamo, ki je morda vstala, kakor je poizkušala včeraj, a je morala zopet leči.

»Tudi zame,« prizna Ana.

»Kako naj bi vstala?« zastoka Ana.

»Mislil sem. Čas tako počasi mineva.«

»Danes bom dobil. Moram dobiti. Danes ali nikoli!«

»Mislil, da so že uredili?«

»V dveh dneh, najkasneje v dveh dneh! Tako je obljubila Wildbachova.«

»Lahko se še zavleče. V pisarnah niso tako hitri,« bi Ana rada obvarovala sina pred morebitnim razočaranjem.

SIVO MESTO

»Kosirnica, hoj, Kosirnica,« je slišati zunaj kolibe.

Tine se zdrzne. To je pismonošev glas.

»Tu sem!« odpre vrata in razširi roke, kakor da bo poštarja objel.

»Ne, ti. Pismo je za Kosirnico.«

»Za mamo?« vpraša Tine pobito, ker ne more prikriti razočaranja.

»Zanjo, zanjo!«

»A kdo naj bi pisal?« se vprašuje Tine in strmi v pismo, naslovljeno na mamo z velikimi okornimi črkami. »Ja, zate je, zate,« govori ne da bi pismo odprl.

»Zame?« Ana komaj verjame, ker je pričakovala prav tako kakor sin pismo iz tovarne, pozivnico o Tinetovi zaposlitvi, potem pa vzdihne, ko po naslovnih črkah ugane, da so ji pisali s Cesarjeve kmetije. »Cesarjevi so mi pisali, jaz pa sem napol mrtva.«

Res, Cesarjevi jo vabijo, da bi prišla pomagat na kmetijo. Sto kil lanskega krompirja ji obljublajo, ostalo pa po domenu.

»O bog, zaslužek se ponuja, človek pa prikljen na posteljo.«

»Hm, lahko bi šel jaz. A gospe Waldnerjeve ne smem razočarati. Obljubil sem ji, da pridem delat v ponedeljek. Besede ne smem pojesti.«

»Seveda ne! K njej moraš. Samo ona ti lahko pomaga v tovarno.«

»Ne ona, inženir Wildbach,« pravi Tine. »Za delom bom šel,« nima več obstanka doma, čeprav ve, da bo samo pohajkoval.

»Le pojdi! Le pojdi! Saj bo Tonetova mati kmalu tu,« bi bila tudi Ana najraje sama. Skrb je lažje prenašati, če jo čutiš sam in če v bližini ni človeka, zaradi katerega te gloda in ki je prav tako zaskrbljen in nesrečen kakor ti, saj se v njem vidiš, kakor da bi se gledal v zrcalu.

In tako ostane Ana sama. Sele proti večeru se vrne Tine. Videti je nesrečen in pobit. Ana ne upa dregniti v sinov molk, čeprav bi ga rada razvozljala in vprašala, zakaj molči.

Toda Tine ne spregovori. Pri ognjišču sloni kakor lesen. Vsak tak vtis napravlja njegova negibna senca, ki se črno črta v vedno bolj gosto temo.

»Zakaj ne poješ in ne ležeš?« se naposled vendarle oglasi Ana.

»Nisem lačen.«

»Si jedel?«

Tine ne odgovori, kakor da jo je preslišal. Kaj bi ji pripovedoval o svojih današnjih srečanjih. Kar tri fante svojih let je srečal in vsi so mu veselo pripovedovali, da so dobili zaposlitev in da bodo že v ponedeljek začeli delati v tovarni.

Naj bi bolno mamo žalostil s tem, da bi bila še bolj žalostna, kakor je sam?

»Kaj ti je?« vprašuje Ana, kakor da sluti, da sina razjeda nova nesreča.

»Nič! Kaj neki naj bi mi bilo?«

»Mislila sem, ker si se tako potuhnil.«

»Potuhnil? Kako potuhnil? Tu sedim. Mar ne smem?« je Tine rezek.

»Če mi nočeš zaupati, drži zase,« pravi Ana.

»Kaj na bi držal? Morda ni vse skupaj nič in se žrem po nepotrebnem,« se začne Tine odpirati. »Slišal sem, da so nekatere že poklicali v tovarno. Zato se mi zdi čudno, ker mene še niso. Bolje bi bilo, da bi ostal doma! Potem bi ničesar ne slišal. In ničesar ne vedel. Tako pa me žre. Skrbi me.«

»Zakaj bi te skrbelo?« ga skuša tolažiti Ana. »Wildbach ti je obljubil. Pomočniško spričevalo si mu nesel. Gospa ti je obljubila, da bo pritiskala na Wildbacha, da ne bo pozabil. In kar Wildbach reče, to tudi drži. To vem, prav dobro vem.«

»Kako veste?« ji Tine ne verjame.

»Vem. Sam mi je nekoč rekel: Kar rečem in ukažem, je nepreklicno, kakor bi rekel bog.«

»Hm, to pa slišim prvič. Kdaj pa si bila ti pri Wildbachu?«

»Kdaj?« Ana čuti v Tinetovem glasu posmeh. »Ali ti nisem že pripovedovala, da sem šla k Wildbachu zaradi očeta.«

»Zaradi očeta? Ne! To pa prvič slišim.«

»Wildbach ga je vrgel na cesto. Wildbach je vztrajal, da ga v tovarni ne smejo več zaposliti. In Wildbach mi je to povedal tudi v obraz. Dokler bom jaz živ, Kosirnik ne bo videl več fabrike znotraj, je rekel.«

»Kaj? Tako je rekel?« oblije Tineta mraz.

»Da, tako! In tega se je tudi držal.«

»Držal?« ponovi Tine kakor mračen odmev.

»Če pomislim, kako zelo je sovražil tvojega očeta in kako dober hoče biti s teboj, čeprav si Kosirnikov...«

»Kosirnikov? Kosirnikov?« ji s čudno, skoro sovražno posmehljivostjo seže v besedo Tine. »Saj to je tisto, prav tisto...«

»Kaj?« se Ana zboji sinovega glasu.

»Kaj neki? Tisto, da so me zopet odpisali.«

»Kako odpisali?«

»Kako? Zaposlitev so mi obljubljali, ko niso vedeli, čigav sem?«

»Torej ni Wildbach vedel, da si sin rdečega Kosirnika,« se Ana zresni, pri tem pa jo zaskeli, kakor da se ji je v srce zasekal oster drobec.

»Kje neki? Ni me spraševal po imenu. Šele ko je videl moje pomočniško spričevalo, je spoznal, čigav sem... Sedaj razumeš. Mislim, da razumeš.«

»Razumem. Razumem, prekleto,« zakolne Ana in izhrope celo vrsto psovka na spomin moža, ki ni bil v nesrečo samo njej, marveč tudi otroku, njenemu sinu, edinemu sinu, ki mora biti zaradi rdeče svinje, kakršnen je Martin bil, tako hudo nesrečen.

In posledica jeze te noči je, da mora zjutraj priti zdravnik.

»Srce, močno oslabele srce,« zdravnik pripoveduje Tinetu ob slovesu.

»Ne smeš se razburjati, mama,« jo potem prosi Tine. »Počivala boš. Tako dolgo počivala, dokler ne boš popolnoma ozdravela.«

Tako ji govorita tudi Tonetova mati in sestra.

»Ne ženi si ničesar k srcu! Še vse bo dobro. Dokler imam roke in moč, ne bova obupala,« jo bodri Tine, v resnici pa je sam obupan in so njegove bodrilne besede samo prazne ničvredne besede, s katerimi odhaja po vsakdanji poti, žalostni vsakdanji poti, ki je morda ne bo nikoli konca.

Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K

Dosedanja mnenja na razpravah o pokojninah

Po prvih ocenah se je do sedaj v Sloveniji udeležilo javne razprave o predlogih za izpopolnitev sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja precejšnje število delovnih ljudi. Najbolj številno so bile obiskane razprave po večjih središčih. O teh vprašanjih so razpravljali predvsem politični aktivni, vodilni kadri v občini, krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah, le v manjši meri pa v širšem krogu občanov.

Največji del dosedanjih razprav se nanaša na:

- pogoje za pridobitev pokojnin: vstopna starost zavarovancev, predčasno upokojevanje, starostna meja, beneficiranje zavarovalne dobe,

- višino pokojnin,
- financiranje pokojninskega zavarovanja,
- starostno zavarovanje kmetov.

Razen v nekaterih primerih dosedanja javna razprava ni podprla znižanja starostne meje in delovne dobe, podprla pa je stališče glede predčasnega upokojevanja.

Glede izenačevanja starostne meje in pokojninske dobe žensk z moškimi so bila izražena mnenja, da bi bilo takšno izenačevanje načelno mogoče, vendar je treba položaj zavarovank — mater in tistih delavk, ki delajo v težjih in slabših ekonomsko-tehničnih pogojih, posebej proučiti. Razprava, razen nekaterih izjem, ni podprla teženja za širjenje pravic z naslova beneficiranja zavarovalne dobe. Opozorila pa je na nevzdržno stanje, kar je predvsem posledica neurejenih delovnih pogojev, slabo organiziranega varstva pri delu ter pomanjkanje načrtne prekalifikacije.

Glede financiranja beneficiranja zavarovalne dobe sta se v razpravi pojavili dve stališči oz. dilemi in sicer:

- beneficirana zavarovalna doba naj se financira na povsem ekonomski osnovi,

- delo na posebno težkih delovnih mestih, ki jih opravljajo delavci v interesu družbe, naj se beneficira v breme solidarnosti vseh zavarovancev.

Osrednji problem dosedanje razprave je vsekakor vprašanje pokojninske osnove. Že do sedaj je prišlo do izraza enotno mnenje, da je treba glede določanja pokojninske osnove oz. višine pokojnine poiskati take rešitve, ki bodo odstranile znatne razlike v pokojninah zavarovancev, ki odhajajo v pokoj v različnih časovnih obdobjih z enakih delovnih mest.

Čeprav prevladuje stališče, naj bi ostal osebni dohodek tudi v prihodnje osnovni kriterij za ugotavljanje pokojninske osnove, pa je vendarle enotno mnenje, da je treba razen osebnega dohodka uporabiti tudi ustrezno korekturo oziroma popravek glede na kategorizacijo de-

lovnega mesta oz. strokovno izobrazbo.

V pogledu osebnega dohodka pri določanju pokojninske osnove se večina zavzema za sedaj veljavno petletno obdobje. Tudi ponovna uvedba zavarovalnih razredov ima veliko zagovornikov.

Uvedba regresivne lestvice kot jo predlaga delovna skupina izvršnega sveta, ni bila odslej načeloma niti odbita niti sprejeta. Stališče delovne skupine o usklajevanju pokojnin z ekonomskimi gibanji je razprava podprla, hkrati pa kategorično zahtevala ureditev prevedenih pokojnin in usklajitev s pokojninami priznanih do konca leta 1967. Številna so tudi mnenja, naj se varnostni dodatek ukine, predpiše pa naj se višina minimalne pokojnine.

Glede uživanja pokojnine v primeru ponovne zaposlitve sta se v razpravi pojavili dve nasprotni stališči:

- zaposlitev po upokojitvi naj ne bi omejevala izplačila pokojnine,

- zaposlitev po upokojitvi naj bi v vsakem primeru vplivala na sprejemanje oz. na višino pokojnine.

Že dosedanje razprave so torej opozorile na to, kako občutljiva so vsa ta vprašanja. Vsak poseg v te odno-

se je izredno boleč in zato je za opredelitev stališč še posebej potrebna njihova poglobljena preučitev.

Predlogi in problemi za izpopolnitev invalidskega zavarovanja so bili v dosedanjih razpravah skopo obravnavani. Razprava je sprožila predvsem vprašanja invalidskih pokojnin, rehabilitacije, zaposlovanja invalidov in sistema financiranja.

Posebej zanimive so bile dosedanje razprave zasebnih kmetijskih proizvajalcev o starostnem zavarovanju kmetov. Glavno vprašanje pri tem pa je bilo, kako in kje zagotoviti denar za uresničitev starostnega zavarovanja kmetov.

Ta mesec so bile izročene v javno razpravo še zvezne teze za izpopolnitev sistema pokojninskega zavarovanja. V kolektivih in krajevnih organizacijah naj bi razprava trajala do konca oktobra. Mnenje bodo občinska vodstva SZDL in sindikatov posredovala republiški konferenci SZDL in svetu sindikatov, od koder bodo posredovana skupščini SRS, ki naj bi o njih sklepala še pred koncem letošnjega leta. Že v decembru bodo namreč tudi zvezni organi v sodelovanju z republiškim pripravi osnutek zveznega predpisa v obliki, ki bi bila osnova za pripravo formalnega zakonskega predloga. Na ta način bo možno v zvezni skupščini še v mesecu juliju 1970 sprejeti nov zakon in s tem omogočiti pravočasni sprejem republiških in samoupravnih aktov, tako da bi zakon začel veljati 1. 1. 1971.

Branko Blenkuš

Jože Kučina

V prvih dneh septembra se je veliko prezgodaj končala življenjska pot dninskega mojstra naše elektro delavnice Jožeta Kučina. V železarni je bil zaposlen 44 let, zato je prav, da se spomimo tudi njega kot vzornega in vestnega člana kolektiva.

Rojen je bil 1. avgusta 1910 na Češkem. Kmalu po prvi svetovni vojni se je Kučinova družina preselila s Češke na Jesenice, kjer je oče dobil zaposlitev v železarni, sin Jože pa je obiskoval meščansko šolo. 20. junija 1924 je bil Jože sprejet v tovarno najprej kot tekač. Zatem je bil več let zaposlen v navijalnici motorjev, pozneje pa je skrbel za elektrovzdrževanje žarilnih peči in obratov v južnem delu tovarne na Savi. Ko je začela obratovati nova šamotarna, je skrbel za elektrovzdrževanje šamotarne, cevarne, elektrodnega oddelka in stare ki-

sikarne. Tik pred upokojitvijo pa je bil dninski delovodja. Svoje izkušnje, ki jih je nabral skozi desetletja na delovnih mestih, je rad prenašal na mlade elektrikarje in s tem prispeval znaten delež k priučevanju in vzgoji potrebnega kadra. Več let je bil Jože Kučina aktiven tudi v sindikalni organizaciji v obratu elektro delavnice. V posameznih mandatnih dobah je bil blagajnik, nekaj časa pa tudi predsednik sindikalnega odbora. Od vsega začetka se je zanimal za glasbeno življenje na Jesenicah in bil dolgo vrsto let godbenik, po osvoboditvi pa je bil dalj časa tudi predsednik godbe na pihala pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

S 1. septembrom se je nameraval upokojiti in je zato že nastopil dopust, toda prvi dan dopusta ga je zatekla smrt. Tako mu ni bilo dano, da bi po dolgem napornem delu užil še nekaj let v pokoju. Pokojnega Kučina so na pokopališče Blejska Dobrava spremili številni njegovi sodelavci, v njihovem imenu pa se je pri odprtem grobu poslovil Tone Pintar. Njegovi sodelavci iz elektro delavnice, člani pihalnega orkestra jeseniških železarjev ter številni drugi prijatelji in znanci ga bodo še dolgo ohranili v spominu kot prizadevnega in vestnega delavca na številnih področjih družbenega dela.

Povratek iz stene...

(nadalj. z 8. in 9. str.)

Na Kleine Scheidegu nas Jože že opazuje skozi daljnogled, katerega smo vzeli s seboj. Njegov pogled spremelja vsak naš korak. On vidi prav tako dobro kakor mi dva, kako mora Zvone odkopati vsak oprimek in kako se z Jankom stiskava ob steno, da ne bi po nepotrebnem dobila kak kos ledu na glavo ali kam drugam. To bi bilo lahko usodno. Zvone je že za dolžino vrvi višje. Sedaj sem na vrsti jaz. Hitro se izpnem iz varovalnega klina, snamem rokavice in jo zastavim za Zvonetom. Toda niti pol dolžine vrvi ne preplezam, že se mi zanohta. Hitro si nadenem rokavice, toda z njimi plezati je težje. Ko pridem k Zvonetu, on zopet prepleza dolžino vrvi naprej in tako nismo nikjer na stojišču vsi trije skupaj. Po nekaj raztežajih navzgor prečimo po zasneženih policah v levo. Kar naenkrat zaslišimo nad nami velik hrup. Pogledam navzgor in se stisnem k steni. Ni

bilo nič hudega, samo avion je zelo blizu preletel steno. Ura se nagiba čez poldne, ko stojiva z Zvonetom pred Hinterstojserjevo prečnico. V njej je napeta vrv, kajti dokler je ni bilo, je bilo to zadnje mesto mnogih alpinistov, ki jih je v drugem delu stene presenetilo slabo vreme. Brez napete vrvi pa čez prečnico ni povratka. Prečnica pelje sredi gladkih skoraj navpičnih plošč, ki pa so sedaj pokrite z ledom in snegom. Tako mora Zvone celih 60 metrov kopati vrv iz snega in ledu, da lahko varno pridemo čeznjo. Hinterstojserjeva prečnica je neke na polovici stene. To se pravi, da smo že 900 metrov visoko v steni. Iz prečke pridemo na prvo Eigerjevo ledišče. Tu pa se začnemo objektivne težave.

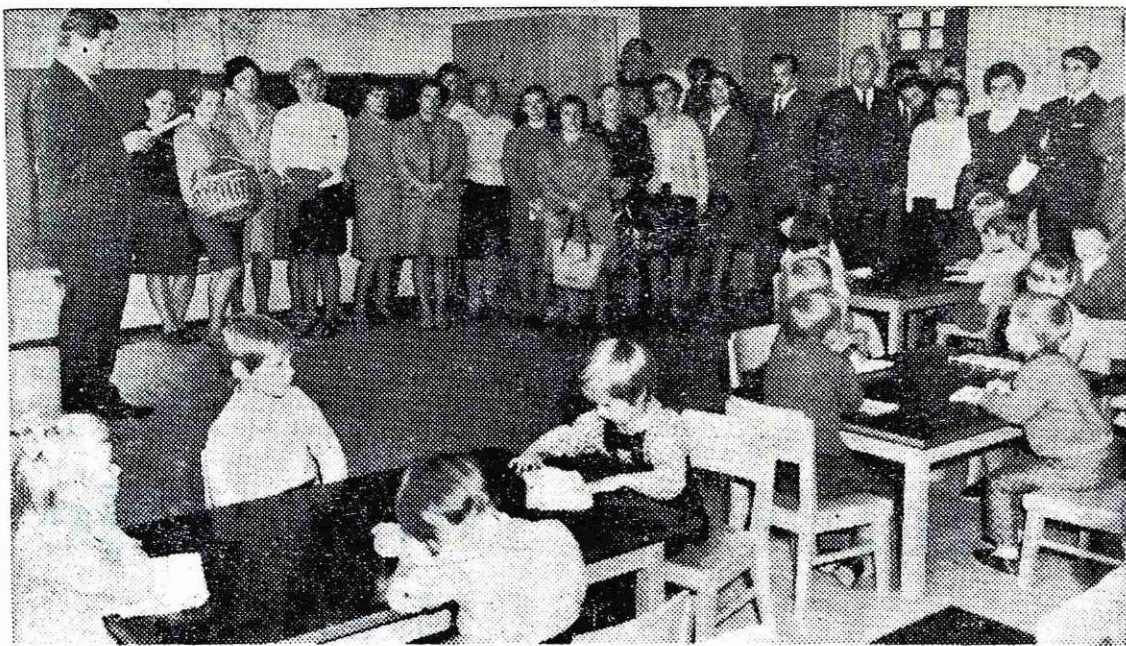
V zgornji del je posijalo sonce, zato je začelo plaziti. V treh raztežajih pridemo pred skok, ki loči prvo in drugo ledišče. Tu pa je stena še veliko bolj zasnežena.

Zvone se z vso težavo po metrih dviga naprej, ker je nahrbtnik zelo težak in vleče nazaj. Vedno bolj letijo na nas konci ledu in kamenja. Se sami ne vemo, kdaj steno zajame megla. Postaja vedno bolj toplo. Sneg se prične topiti in voda nam kar v curku teče za rokave, ko se dotakneš stene. Končno Zvone pride na stojišče. Janko je že pri meni in tako lahko nadaljujem. Izogibam se padajočemu ledu in kamenju, pa se kljub temu ne izognem vsemu, kajti pada ga vedno več. Kar hitro sem pri Zvonetu, ki mi potoži, da je že do kože premočen. Jaz sem seveda vesel, ker sem še skoraj čisto suh. Toda ne za dolgo. Že tu na stojišču kmalu postanem čisto moker. Nikjer druge kot tam, kjer je Zvone, ni dobrega stojišča. To je pod previsom, čez katerega močno kaplja voda. Zvone odpleza naprej, ker pa vedno bolj

in bolj pada led in plazi, se kmalu ustavi. Pove mi, naj Janko pride do mene, on pa bo ta čas odstranil sneg, da bomo lahko vsi trije skupaj bivakirali. Naprej danes ne moremo več, ker je prevelika nevarnost. Tako se moramo ustaviti že ob četrti uri popoldan. Ko prideva do Zvoneta, sem tudi jaz do kože premočen. Pomagam mu dokončno splanirati sneg, tako da bomo lahko vsaj sedeli. Končno smo vsi skupaj. V skalo zabijemo nekaj klinov, da se lahko dobro zavarujemo, kajti lahko se zgodi, da se vsak hip izpod nas odtrga sneg in zgrmi v dolino. Čez si razgrnemo bivak-vrečo, tako da plazovi zdrsejo po vreči naprej ne na nas. Iz nahrbtnikov vzamemo hrano in suho obleko. Zvone takoj skuha čaj na plinskem kuhiniku. Po njem spijemo še en liter mleka z dodatkom ovomaltina. Tako si utešimo žejo in se malo ogrejemo.

(nadalj. prihodnjič)

Nov oddelek je v Mojstrani odprl ravnatelj šole Branko Bric

Nov oddelek otroškega varstva v Mojstrani

V torek zjutraj so v eni izmed učilnic osnovne šole Mojstrana odprli nov oddelek otroškega varstva v občini. V lepo opremljeni sobi za igro in delo se je ob delovni otvoritvi zbralo prvih 28 varovancev, predšolskih otrok, njihovih staršev, članov učiteljskega zbora osnovne šole in predstavniki krajevnih organizacij in občinskih organov, med njimi tudi predsednik SOb Jesenice France Žvan. Uvodoma je spregovoril ravnatelj osnovne šole Mojstrana Branko Bric o pomembni pridobitvi za Mojstrano, potem pa so učenci šole izvajali kratek in prisrčen kulturni program. V imenu občinske skupščine se je zahvalil za zavzetost Mojstrančanov načelnik oddelka za družbene službe SOb Jesenice Pavle Dolar in poudaril, da naj ta primer služi za zgled tudi ostalim območjem v občini.

Od prvih zamisli do realizacije je poteklo eno leto. Letos pomladi so članice odbora za organizacijo oddelka za otroško varstvo med starši izvedle tudi ustrezno anketo, ki je pokazala, da je od 67 zajetih otrok kar 44 kandidatov za vzgojno varstvo. Na osnovi teh rezultatov so začeli uresničevati in organizacijsko pripravljati ustanovitve oddelka. V njihovih prizadevanjih so jih podprli občinska skupščina, Temeljna izobraževalna skupnost, sklad za financiranje otroškega varstva, krajevna skupnost in nekatera podjetja. Sklad je za opremo igralnice prispeval 8.933 N din, za nabavo igrač in didaktičnega materiala pa so prispevali: krajevna skupnost Mojstrana, naravno zdravilišče Triglav Mojstrana, železarna Jesenice, KO-OP Mojstrana, Delikatesa Jesenice in klimatsko zdravilišče S. Marinkovič po 500 N din, mesarsko podjetje Jesenice in gostilna Potokar Dovje po 50 N din. Veliko razumevanje pa je pokazal tudi delovni kolektiv osnovne šole Mojstrana, ki je

odstopil učilnico, čeprav je moral spremeniti svoj urnik dela. Poleg navedenih pa zasluzijo vso pohvalo in zahvalo tudi člani organizacijskega odbora in vsi tisti, ki so uresničitev te koristne zamisli v Mojstrani podpirali.

Mojstranski primer je resnično lahko za zgled tudi drugim območjem v občini,

da se z vztrajnostjo in prizadevnostjo lahko z manjšimi finančnimi sredstvi naredi veliko delo. To dokazuje nov oddelek otroškega varstva v Mojstrani, ki je ravno zaradi tako široko zasnovane akcije že v začetku vzbudil pozornost domačinov, saj je že ob svojem rojstvu, zaradi velikega zanimanja, oddelek skoraj premajhen.

Ali bo zborovska pesem izven Jesenic izumrla

Zborovsko petje na Jesenicah ima že tradicijo, saj je delovalo na tem območju že pred leti po več kvalitetnih zborov. Tudi po osvoboditvi je zborovska glasba oživela in se hitro razrasla. Obstojal je moški zbor, mladinski zbor Mladji kovinar, nato številni mešani zbori in končno kvaliteten komorni zbor. Za zborovsko petje pa je bilo vedno manj zanimanja pa tudi pomanjkanje kvalitetnih zborovodij. Prišlo je do stagnacije in nujna je bila obnovitev te kulturne dejavnosti. Uspeh ni izostal. Danes imamo na Jesenicah kvalitetni združeni pevski zbor, v okviru katerega delujejo mešani, ženski in moški zbor, dalje moški zbor JEKLAR, ki deluje v okviru Železarne in srednješolski mešani zbor. Zbori delujejo redno, nastopajo na Jesenicah in tudi izven Jesenic ter dostojno zastopajo železarske Jesenice na področju zborovskega petja. Poleg omenjenih, obstojata tudi pevska zbora jeseniških in javorniških upo-

kojencev, ki pa nastopata v glavnem na pogrebih in izletih, kar je tudi potrebno. Brez osnovnošolskih zborov je trenutno na Jesenicah čez 200 aktivnih pevcev. To je vsekakor hvalevredno in smo lahko ponosni na tak napredek zborovske glasbe.

In kako je izven Jesenic, v ostalih krajih občine? Na Hrušici, kjer je pred leti obstojal številni in dober pevski zbor, zbora nimajo. Na Dovjem se sestanejo pevci le za priložnostne nastope, medtem ko se je nekaj najagilnejših vključilo v pevski zbor Jeklar. V Kranjski gori, kjer so imeli pred leti zelo številni zbor, ni ničesar. Na Javorniku, v Zirovnici, na Blejski Dobravi in na Planini pod Golico pevskega zbora ni, vključili pa so se nekateri v jeseniški združeni pevski zbor. Izjema je v Zirovnici, kjer oktet Svobode, kljub vključitvi v jeseniški združeni zbor, še obstoja in občasno nastopa.

Lepo, da je na Jesenicah, ki so sedež občine, zborovska pesem zaživela in da obstoječi zbori med seboj tiho tekmujejo. Potrebno pa bi bilo pomisliti tudi na ostale kraje, kjer so zbori že obstojali. Smo pred pričetkom nove sezone in bi bilo nujno sklicati sestanek po tem vprašanju odgovornih in se pogovoriti o obnovitvi zborov vsaj v tistih krajih kjer imajo pevovodjo na razpolago.

U.

Misel

Lažnik je človek, ki ne zna varati, laskač pa tisti, ki mu navadno nasedajo le bedaki. Le tisti, ki se spretno poslužuje resnice in ki pozna njeno prepričevalnost, si lahko čestita, da je prevarant.

Vauvenargues

Pevske vaje ob ponedeljkih, torkih in četrtek

S 1. septembrom so vsi pevski zbori, ki sestavljajo združeni pevski zbor Jesenice, začeli z rednim delom. Delovni načrt zbora, ki ga vodi prof. Milko Škoberne, je dokaj pester in obširen. Že v tem tednu bomo pričeli s študijem programa za celovečerni koncert, ki bo v novembru. Vzoredno bodo tekale priprave za tekmovalne pevskih zborov na RTV Ljubljana, zatem pa je na programu več koncertov in medsebojnih izmenjav z znanimi pevskimi zbori. Da bi naš pevski zbor lahko v celoti izpolnil vse naloge, je razumljivo, da je ostal razpored pevske vaje nespremenjen in sicer za ženski zbor ob ponedeljkih v glasbeni šoli, moški zbor v torkih in mešani pevski zbor v četrtek v pevski sobi delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku.

V prvi polovici oktobra bo ustanovni občni zbor, na katerem naj bi pregledali delo, ki ga je opravil iniciativni odbor od prvih začetkov pa do danes. Se posebej se bo treba pripraviti na drugo redno srečanje pevskega zbora iz Jesenic, Trbovelj, Branika, Križa pri Trstu in Doberdoba, ki bo letos na Javorniku. Člani iniciativnega odbora se zavedajo, da bo prireditve že zaradi svoje obsežnosti ter števila nastopajočih pevcev terjala precejšnje napore in da pri organiziranju ne bo manjkalo težav. Vse morebitne težave pa bomo premostili ob vsestranskem sodelovanju vseh članov pevskega zbora, tako da bo drugo redno srečanje pevskega zbora potekalo po predvidenem načrtu. Iniciativni odbor ob nalogah, ki čakajo pevski zbor, računa s čim večjo udeležbo pevk in pevcev na pevske vajah, saj bo le tako možno obdržati sedanjo kvaliteto raven vseh treh zborov in jo tudi še izboljšati.

Združeni pevski zbor
Jesenice

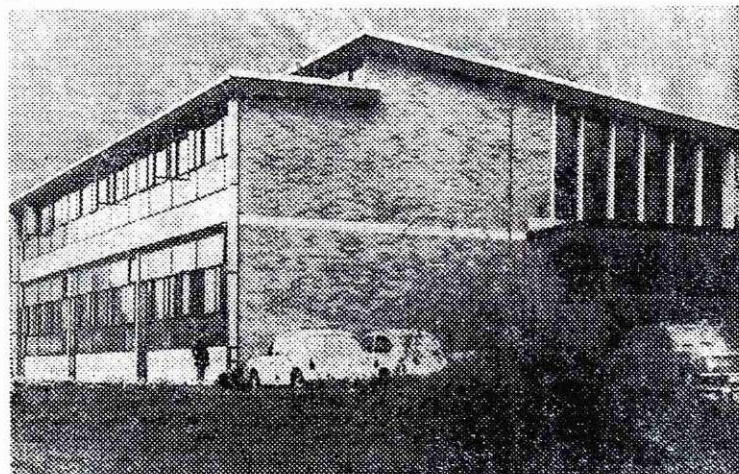
Jeseniški dolikovci v Radovljici lepo sprejeti

Že v naši zadnji številki Železarja smo omenjali, da so jeseniški slikarji, organizirani v likovni sekciji DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar, v soboto, 13. t. m. v mali graščinski dvorani v Radovljici odprli razstavo svojih del. V uvodnem kulturnem programu so sodelovali pevci solisti Darinka Korošec, Melita Jalen in Tonček Dolar, člani ansambla narodnih plesov in pesmi, pri klavirju pa jih je spremljal Bojan Svetlin. Na otvoritvi pa sta govorila tudi umetnostna zgodovinarica iz Radovljice in že nekajletna sodelavka DOLIK Maruša Avguštin ter tajnik DOLIK Jože Čebulj.

Na razstavi se dvanaest jeseniških dolikovcev predstavlja z 31 likovnimi deli. Naj-

močnejše so na razstavi zastopani Tone Tomazin, Jože Čebulj, Zdravko Kotnik, Tine Markež in Franc Dolinšek s tri do šest deli, po eno ali dve deli pa razstavljajo: Cvetozupan, Pavel Lužnik, Janez Kozamernik, Janko Korošec, Lojze Erman, Andrej Puc in Miro Pengal.

Predstavniki kulturnega življenja radovljiške občine, ki so bili poleg jeseniških kulturnikov navzoči pri otvoritvi, so izrazili tudi željo, da bi bilo še več stikov med kulturnimi skupinami obeh občin. Predsednik občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij Jože Bohinc pa je dolikovce povabil, da razstavljajo svoja dela 27. t. m. tudi v avli nove osnovne šole v Gorjah.

Nov oddelek otroškega varstva je pod streho sprejela osnovna šola v Mojstrani

Večji promet, več nesreč

V torek sta se na cestah v naši občini zgodili kar dve hujši nesreči, ki sta terjali tri smrtno žrtve. Popoldne sta se na glavni cesti v bližini Mojstrane zaletela osebni avtomobil, v katerem sta bila dva bolgarska državljana in tovornjak avstrijske registracije. Ob trčenju sta bolgarska državljana izgubila življenje.

V ponedeljek zvečer pa je na cesti med Hrušico in Jesenicami avtobus zbil Franca Šimaca, šoferja pri podjetju Ljubljana transport. Ponesrečenca so prepeljali v jese- niško bolnišnico, kjer pa je podlegel poškodbam.

Zalosten je podatek, da je ob prometnih nesrečah na ce- stah v naši občini v letoš- njem letu izgubilo življenje že 11 oseb — 9 neposredno na cesti, dva pa sta zaradi posledic prometnih nesreč umrla pozneje.

Vzrok zato ni vedno samo v malomarnosti voznikov motornih vozil, temveč v ne- primernih cestah, ki niso vedno sposobne za sodoben in hiter promet. Na naših cestah je iz leta v leto več motornih vozil. To trditev potrjuje tudi štetje vozil na gorenjski magistrali in na posameznih priključkih, ki so ga večkrat opravljali v mesecu avgustu letos.

Izmed številnih podatkov smo vzeli soboto 16. avgusta in križišče pri Čufarju in

pri Tancarju, čeprav smo po- zneje ugotovili, da je bilo ti- sti dan slabše vreme in s tem tudi manjši promet.

Vseeno so ugotovili, da je bilo omenjeni dan 9.308 oseb- nih avtomobilov, 418 motor- nih koles, 335 avtobusov, 261

tovornih avtomobilov in 231 koles.

Na priključku ob Čufarju pa še 782 osebnih avtomobi- lov, 33 motornih vozil, 28 avtobusov, 15 tovornih avto- mobilov in 61 koles. Poleg te- ga je na omenjenem križišču prečkalo glavno cesto 3215 pešcev, priključek pa 1963 pešcev. Zelo podobne so šte- vilke tudi s štetja na križi- šču pri Tancarju. Treba je še dodati, da so v priključku iz podvoza oz. v podvoz zabe- ležili 1267 osebnih vozil, 183

motornih koles, 9 avtobusov, 201 tovorni avtomobil in 181 kolesarjev. Poleg tega so na prehodih zabeležili 4304 peš- cev, na prehodu čez glavno cesto nasproti trgovine Ideal pa 1693 pešcev.

Se enkrat lahko poudari- mo, da so številke kljub sla- bemu vremenu večje kot pa ob enakem štetju lami ter da bi bilo zaradi tako gostega prometa marsikatero križi- šče in priključek na glavno cesto drugače urediti, verjet- no tudi s semaforji. L. T.

Podelili so štipendije in posojila

V avgustu se je sestala ko- misija za podeljevanje šti- pendij in posojil upravnega odbora sklada za izobraževa- nje strokovnih kadrov pri SOb Jesenice.

Na razpis v Železarju se je prijavilo razmeroma precej kandidatov. Le za študij na ekonomski fakulteti in višji komercialni šoli — finančna smer se ni nihče potegoval za razpisano štipendijo. Pre- cej več kandidatov je bilo za štipendije, ki so namenjene socialno šibkim in za poso- jila. Komisija se je odločila za dva osnovna kriterija: vi- šina osebnega dohodka na družinskega člana in zadnji šolski uspeh. Ta dva kriterija je vrednotila po točkah. Na osnovi teh objektivnih meril je podelila 8 štipendij za štu-

dij na višjih šolah, 4 štipen- dije za socialno šibke in 10 posojil.

Zanimiv je velik interes za posojila; kaže, da se mladi ne želijo vezati s štipendija- mi. Posojila pa so ugodna za prizadevne in uspešne dijake in študente. Vračanje posoji- la je odvisno od zaključnega uspeha šolanja. Komisija pa

ni mogla upoštevati priporo- čila Zveze študentov Sloveni- je za zvišanje štipendij spri- člo pomanjkanja namenskih sredstev sklada.

Očitno je, da se vedno bolj kaže koristnost sklada za izobraževanje strokovnih ka- drov s štipendiranjem in po- sojili pri SOb Jesenice.

Vibr

Kdo bo kriv, če se zgodi nesreča?

Transportno podjetje Ljub- ljana transport — poslovna enota Jesenice, je prevzelo prevoz naših sodelavcev po končani dnini ob 22.15 z Je- senic oziroma parkirnega prostora pred železarno, do zadnje postaje na Koroški Belj z avtobusi, ki vozijo na relaciji Jesenice—Bled, ali Je- senice—Podbrezje. Tako smo se pogovorili v prometni pi- sarni omenjenega podjetja.

Niti deset dni po tem do- govoru je že prišlo do spre- memb, tako da avtobus ne vozi več do Koroške Bele, pač pa delavci morajo izsto- piti že pred vratarjem pred valjarnami Bela ob cesti pr- vega reda. Bil sem očividec, ko je pri izstopanju iz avto- busa oziroma prečkanju ce- ste skoraj prišlo do promet- ne nesreče. Le prisebnosti voznika osebnega avtomobila

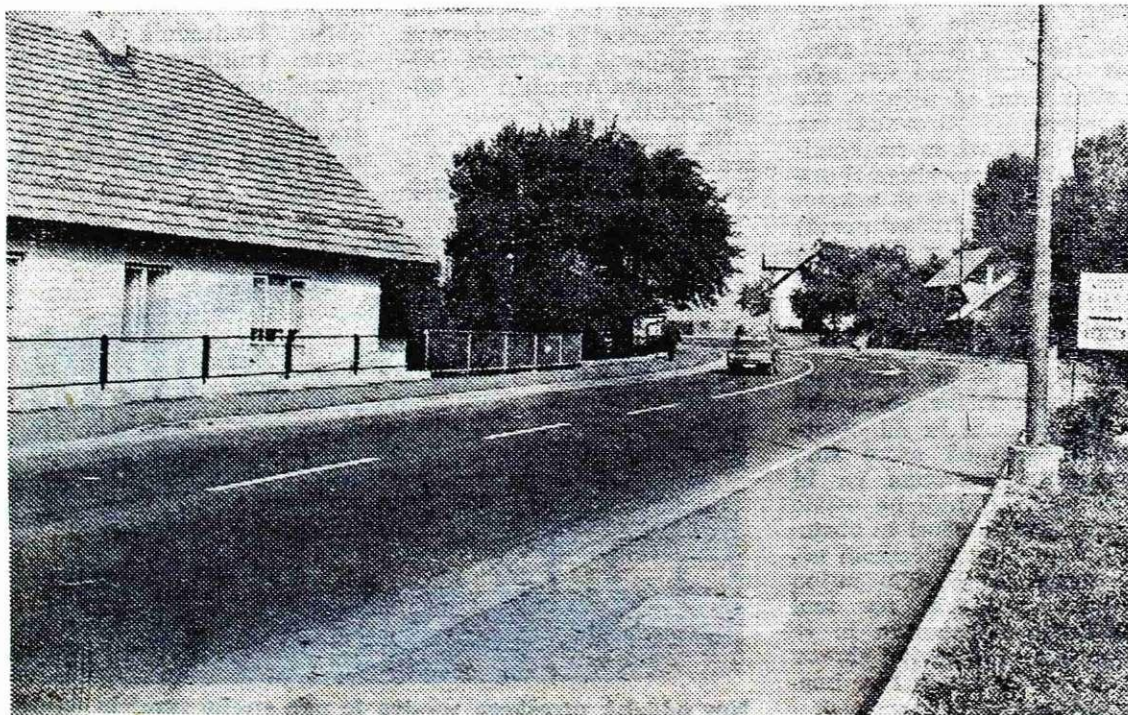
se ima naša sodelavka za- hvaliti, da je ostala nepoško- dovana.

Na račun te proge slišimo mnogo kritik naših sodelav- cev. Govori se celo, da posa- mezni prevozniki na ome- njenih progah ne spoštujejo ukazov predpostavljenih. Na svojo odgovornost ukažejo šoferjem, da je za delavce s Koroške Bele izstopna po- staja pri valjarnah na Belj.

Mislím, da je komentar od- več. Za pošteno plačano voz- no ceno lahko zahtevamo po- šten prevoz. Sprevozniki bi morali bolj upoštevati, da se naši delavci vračajo domov iz osemurnega težkega dela in da komaj čakajo, da ležejo k počitku. Razen tega pa je iz- stopanje pri valjarnah Bela oziroma prečkanje ceste zelo nevarno.

Veljko Mandič

Dopisujte
v Železarja

Vedno večja gostota prometa na naših cestah zahteva večjo pozornost vseh koristnikov cest

Srečanje borcev JBO in aktivi- stov bivšega jeseniškega okrožja

Zveza združenj borcev NOV Jesenice in Radovljica ter odbor borcev Jeseniško-bohinjskega odreda vabijo na srečanje borcev Jeseniško-bohinjskega odreda in aktivistov bivšega jeseniškega okrožja, ki bo v nedeljo, dne 28. septembra 1966, ob 11. uri pri spomeniku žrtvam v Srednji Radovni. Srečanje bo v počastitev:

- 25-letnice požiga Radovne,
- 25-letnice zbora gorenjskih aktivistov v Bohinju,
- 25-letnice zbora aktivistov jeseniškega okrožja v Radovni,
- 25-letnice ustanovitve Jeseniško-bohinjskega odreda,
- 25-letnice 1. mladinske konference jeseniškega okrožja.

Po proslavi bo tovariško srečanje, kjer bo igral tudi zabavni orkester.

Solska in ostala mladina, planinci, taborniki in športna društva naj za to proslavo organizirajo pohode po partizanskih poteh. Enote naj imenujejo po pad- lih borcih NOV in zaslužnih revolucionarjih.

Zborna mesto za vse udeležence pohoda bo ob 10.30 na mestu, kjer bo osrednja proslava.

Na to prireditev vabimo tudi vse udeležence NOB, aktiviste in ostalo prebivalstvo. Pričakujemo, da se bo- do te prireditve udeležili vsi nekdanji borci Jeseniško-bohinjskega odreda in aktivisti bivšega jeseniškega okrožja, kakor tudi vsi podporniki NOP jeseniške in radovljiške občine.

Za hrano bo poskrbljeno po zmernih cenah.

Organiziran bo prevoz z avtobusi:

Odhod avtobusov bo ob 9. uri s Hrušice s postanki na vseh avtobusnih postajah do Vrbe. Cena povratne vozovnice za Radovno bo 8.00 ND, otroci do 10. leta starosti plačajo polovično vozovnico.

Iz Radovljice in Bohinja bodo odhodi avtobusov rav- no tako ob 9. uri ob vsakem vremenu.

Pripravljalni odbor